

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 10.6.2016
COM(2016) 382 final

2016/0179 (NLE)

Πρόταση

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για τη θέσπιση Εγγύησης Δεξιοτήτων

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

• Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης

Οι δεξιότητες είναι σημαντικές

Η υψηλή παραγωγικότητα και η βιώσιμη ανταγωνιστικότητα και ανάπτυξη εξαρτώνται από την ύπαρξη ειδικευμένου και προσαρμόσιμου εργατικού δυναμικού και από την πλήρη αξιοποίηση των διαθέσιμων δεξιοτήτων. Η απασχολησιμότητα κάποιου αποτελεί συνάρτηση των δεξιοτήτων του. Οι χώρες με υψηλά ποσοστά ενηλίκων με ανεπαρκή προσόντα σε βασικές (γνώση γραφής, ανάγνωσης και αριθμητικής) και ψηφιακές δεξιότητες έχουν χαμηλότερα επίπεδα παραγωγικότητας στην εργασία και, συνεπώς, χαμηλότερες προοπτικές ανάπτυξης και ανταγωνιστικότητας¹. Υπάρχουν περιθώρια να αξιοποιηθεί καλύτερα το ανθρώπινο κεφάλαιο της Ευρώπης κατά τη διάρκεια του βίου, ακόμη και να βελτιωθεί με την αναβάθμιση του συνολικού επιπέδου των δεξιοτήτων του. Πρέπει να κινητοποιηθούν οι εθνικοί και οι ευρωπαϊκοί πόροι για τον σκοπό αυτό. Σύμφωνα με την Ετήσια Επισκόπηση της Ανάπτυξης για το 2016² «οι έξυπνες επενδύσεις στο ανθρώπινο κεφάλαιο της Ευρώπης» και ο εφοδιασμός των ατόμων με τις κατάλληλες δεξιότητες για την προώθηση της καινοτομίας και της ανταγωνιστικότητας καθώς και την επίτευξη υψηλής παραγωγικότητας αποτελούν τον καλύτερο τρόπο για την πρόληψη της ανεργίας, καθώς και για τη μείωση του κινδύνου της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Βασικές δεξιότητες και μορφωτικό επίπεδο στην Ευρώπη

Από την έρευνα του Οργανισμού για την Οικονομική Συνεργασία και την Ανάπτυξη (ΟΟΣΑ) σχετικά με τις δεξιότητες των ενηλίκων (PIAAC) προκύπτει ότι ένας στους πέντε ευρωπαίους ενήλικες (ηλικίας 16-65 ετών) έχει μόνο στοιχειώδεις γνώσεις ανάγνωσης και γραφής, ενώ ένας στους τέσσερις διαθέτει μόνο το χαμηλότερο επίπεδο δεξιοτήτων αριθμητικής³ και μπορεί να εκτελέσει μόνο πολύ απλές εργασίες με τη βοήθεια των ΤΠΕ. Επίσης, σύμφωνα με την έρευνα PIAAC του ΟΟΣΑ το μορφωτικό επίπεδο συνδέεται στενά με τις θεμελιώδεις δεξιότητες, έστω και αν το επίπεδο των δεξιοτήτων μπορεί να ποικίλλει αισθητά μεταξύ των ατόμων με παρόμοια προσόντα. Όσον αφορά το μορφωτικό επίπεδο, κατά μέσο όρο περίπου το ένα τέταρτο των Ευρωπαίων στην ηλικιακή ομάδα 25-64 ετών δεν διαθέτει απολυτήριο από την ανώτερη βαθμίδα της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης· σε μερικές χώρες το ποσοστό αυτό υπερβαίνει το 40 % και φτάνει μέχρι και 57 %. Επιπλέον, τα εκπαιδευτικά αποτελέσματα δεν κατανέμονται ομοιόμορφα μεταξύ των πληθυσμιακών υποομάδων· για παράδειγμα, περίπου το 44 % των υπηκόων τρίτων χωρών που διαμένουν στην ΕΕ δεν διαθέτει απολυτήριο λυκείου (δηλ. περίπου το 7% των ενηλίκων στην ΕΕ χωρίς απολυτήριο λυκείου) και είναι πολύ πιο πιθανό να διαθέτουν χαμηλό επίπεδο βασικών δεξιοτήτων σε σχέση με τους υπηκόους της ΕΕ.

Ο αντίκτυπος που έχουν οι χαμηλές δεξιότητες στα άτομα αποτελεί πολυδιάστατο ζήτημα με

¹ ΟΟΣΑ, «Skills Outlook 2013: First Results from the Survey of Adult Skills» (Προοπτικές δεξιοτήτων 2013: Πρώτα αποτελέσματα της έρευνας για τις δεξιότητες ενηλίκων)

² Ετήσια Επισκόπηση της Ανάπτυξης για το 2016, Ενίσχυση της ανάκαμψης και προώθηση της σύγκλισης, Βρυξέλλες, 26.11.2015, COM (2015) 690 final. <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52015DC0690&rid=1>

³ Στο παρόν έγγραφο ο όρος «δεξιότητες» χρησιμοποιείται με την ευρεία έννοια και καλύπτει το τι γνωρίζει, κατανοεί και είναι ικανός κάποιος να κάνει, δηλαδή περιλαμβάνει γνώσεις και ικανότητες.

σημαντικές συνέπειες. Τα άτομα με χαμηλές δεξιότητες υπολείπονται στην αγορά εργασίας (υψηλότερα ποσοστά ανεργίας και μακροχρόνιας ανεργίας, βραδύτερη έξοδος από την ανεργία, χαμηλότεροι μισθοί κ.λπ.) και αντιμετωπίζουν υψηλότερο κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού. Κατά τη διάρκεια της ύφεσης οι προοπτικές τους στην αγορά εργασίας επιδεινώθηκαν περαιτέρω: το ποσοστό ανεργίας για τα άτομα που έχουν ολοκληρώσει το πολύ το γυμνάσιο αυξήθηκε από 9,7 % (το 2008) σε 17,4 % (το 2014), σε σχέση με τα άτομα με υψηλότερα επίπεδα εκπαίδευσης για τα οποία η αντίστοιχη αύξηση ήταν μικρότερη από 3 ποσοστιαίες μονάδες. Τα τελευταία έτη οι περισσότερες απώλειες σε θέσεις απασχόλησης σημειώθηκαν μεταξύ των ατόμων με χαμηλά προσόντα (απώλειες άνω των εννέα εκατομμυρίων θέσεων εργασίας).

Το χαμηλό επίπεδο δεξιοτήτων μπορεί να έχει αντίκτυπο και στα παιδιά των ατόμων που βρίσκονται στην κατάσταση αυτή. Όπως διαπίστωσε η έρευνα PIAAC, σε ορισμένες χώρες τα παιδιά γονέων με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο παρουσιάζουν σημαντικά χαμηλότερα επίπεδα επάρκειας στην εξεταζόμενη δέσμη δεξιοτήτων σε σχέση με τα παιδιά γονέων με υψηλότερα επίπεδα εκπαίδευσης.

Το φαινόμενο αυτό συνεπάγεται υψηλό κόστος, όχι μόνο για τα συγκεκριμένα άτομα, αλλά και για την οικονομία και την κοινωνία στο σύνολό της, ιδίως τις δημόσιες δαπάνες για τα επιδόματα ανεργίας και τις κοινωνικές παροχές.

Νέες προκλήσεις

Οι νέοι τρόποι εργασίας και, μεταξύ άλλων, τα μοντέλα της συνεργατικής οικονομίας, η διάδοση της αυτοαπασχόλησης και της εργασίας επί συμβάσει, οι συχνότερες μεταπηδήσεις σε άλλη εργασία (από ανάγκη και λόγω ευκαιριών), καθώς και οι αλλαγές στην οργάνωση της εργασίας έχουν αντίκτυπο στα είδη των απαιτούμενων δεξιοτήτων. Οι προβλέψεις δείχνουν ότι, αν και οι θέσεις εργασίας χαμηλών δεξιοτήτων δεν θα εξαφανιστούν, σε αυτές θα απασχολείται το 15 % το πολύ του εργατικού δυναμικού⁴. Η τάση δημιουργίας θέσεων εργασίας μεγαλύτερης έντασης δεξιοτήτων θα συνεχιστεί σε όλα τα επίπεδα και πολλές παραδοσιακά χειρωνακτικές εργασίες θα μειωθούν ή θα απαιτούν στο μέλλον υψηλότερες βασικές δεξιότητες.

Οι δημογραφικές τάσεις θα οδηγήσουν σε ένα ολοένα και συρρικνούμενο εργατικό δυναμικό, καθώς ο ενεργός πληθυσμός (20-64 ετών) προβλέπεται να μειωθεί από 306 εκατομμύρια σε 269 εκατομμύρια. Οι τάσεις αυτές μπορεί να οξύνουν την αναντιστοιχία και τις ελλείψεις δεξιοτήτων στις αγορές εργασίας εμποδίζοντας έτσι τις επενδύσεις, την καινοτομία και την ανάπτυξη. Η αναντιστοιχία και οι ελλείψεις δεξιοτήτων μπορούν επίσης να αποτελέσουν τροχοπέδη στην αύξηση της παραγωγικότητας και την αναδιανομή των πόρων μεταξύ των κλάδων στο εσωτερικό ενός κράτους μέλους και μεταξύ των κρατών μελών. Αυτό με τη σειρά του μπορεί να εμποδίσει την αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων της ενιαίας αγοράς και να μειώσει περαιτέρω την ανθεκτικότητα ευάλωτων σε αναταράξεις οικονομιών. Οι τάσεις αυτές αποτελούν πρόκληση που επιβάλλει την ενσωμάτωση του αναξιοποίητου ανθρώπινου δυναμικού στην αγορά εργασίας, ιδίως μεταξύ των ενηλίκων με χαμηλές δεξιότητες. Για να εξισορροπηθούν οι δημογραφικές αυτές τάσεις, είναι σαφής η ανάγκη να αυξηθεί το ποσοστό απασχόλησης, η παραγωγικότητα του εργατικού δυναμικού και να παραμείνουν οι πιο ηλικιωμένες γενεές για μεγαλύτερο διάστημα στην αγορά εργασίας. Οι μετανάστες μπορούν επίσης να συνεισφέρουν στην κάλυψη των κενών, εφόσον οι δεξιότητές τους καλύπτουν τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και χρησιμοποιούνται κατάλληλα.

⁴

<http://www.cedefop.europa.eu/en/publications-and-resources/publications/5526>

Το μεγαλύτερο μέρος του εργατικού δυναμικού της Ευρώπης για τις επόμενες δύο δεκαετίες είναι ήδη ενήλικες σήμερα. Οι επενδύσεις στη συνεχή βελτίωση των δεξιοτήτων τους θα καθορίσει τον βαθμό στον οποίο η ΕΕ θα μπορέσει να αξιοποιήσει τα οφέλη της τεχνολογικής προόδου και να εξασφαλίσει την ανταγωνιστικότητά της. Πρέπει να καταβληθούν περισσότερες προσπάθειες για να στηριχθεί η συνεχής ανάπτυξη δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού.

Εμπόδια στην αναβάθμιση των δεξιοτήτων

Όλες αυτές οι προκλήσεις μπορούν να αντιμετωπιστούν μόνο μέσω της χειραφέτησης των ατόμων - είτε ένα άτομο εργάζεται είτε όχι - ώστε να αποκτήσει κάποιος τις δεξιότητες που χρειάζεται είτε για να εισχωρήσει στην αγορά εργασίας είτε, όταν απασχολείται, να προσαρμόζεται στις αυξανόμενες απαιτήσεις δεξιοτήτων.

Ωστόσο, ένα μεγάλο μερίδιο του ενεργού πληθυσμού, συμπεριλαμβανομένων όσων ήδη εργάζονται, δεν διαθέτει τις βασικές δεξιότητες ανάγνωσης, γραφής, αριθμητικής και ψηφιακών γνώσεων που απαιτούνται για να παρακολουθήσει την απαιτούμενη επαγγελματική κατάρτιση ώστε να συμβαδίζει με τις μεταβαλλόμενες απαιτήσεις της εργασίας του και για να αποφύγει την απώλεια δεξιοτήτων. Οι εργαζόμενοι με χαμηλότερες δεξιότητες, οι εργαζόμενοι μεγαλύτερης ηλικίας καθώς και όσοι δεν έχουν τη δυνατότητα να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους καθ' όλη τη διάρκεια του επαγγελματικού τους βίου διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο απαξίωσης των δεξιοτήτων τους.

Επιπλέον, οι εργαζόμενοι με χαμηλές δεξιότητες συχνά απασχολούνται σε θέσεις εργασίας που δεν τους προσφέρουν καμία μάθηση στον χώρο εργασίας, λαμβάνουν λιγότερη κατάρτιση με πρωτοβουλία του εργοδότη τους και, σε σύγκριση με τα άτομα με υψηλές δεξιότητες, δεν αξιοποιούν τα οφέλη της συνεχούς μάθησης. Το αποτέλεσμα είναι ότι παγιδεύονται σε θέσεις εργασίας με χαμηλά προσόντα και χαμηλή αμοιβή, κάνοντας μια ανειδίκευτη εργασία που τους προσφέρει περιορισμένες ευκαιρίες να βελτιώσουν τις δεξιότητές τους.

Αν και η λύση για την αντιμετώπιση των προκλήσεων αυτών είναι προφανής (δηλαδή η αναβάθμιση των δεξιοτήτων όσων δεν διαθέτουν τις βασικές δεξιότητες ώστε να εισέλθουν επιτυχώς ή να προσαρμοστούν στην αγορά εργασίας), το κύριο εμπόδιο στην εφαρμογή της είναι η περιορισμένη συμμετοχή των ενηλίκων, και ιδίως των ενηλίκων με χαμηλές δεξιότητες, στην εκπαίδευση και την κατάρτιση. Σύμφωνα με την έρευνα για το εργατικό δυναμικό, μόνο το 10,8 % των ενηλίκων συμμετείχε σε κάποια μορφή μάθησης κατά τις τέσσερις εβδομάδες πριν από την έρευνα, σε σχέση με τον συμφωνηθέντα ευρωπαϊκό στόχο του 15 % έως το 2020. Το ποσοστό συμμετοχής στην εκπαίδευση μεταξύ των ενηλίκων με χαμηλό επίπεδο προσόντων είναι ακόμη χαμηλότερο: μόνο 4,3 % από αυτούς, κατά μέσο όρο, λάμβανε μέρος σε εκπαίδευση⁵. Επομένως, τίθεται ένα ζήτημα ίσης πρόσβασης σε ευκαιρίες μάθησης που πρέπει να αντιμετωπιστεί, το οποίο αφορά και τους υπηκόους τρίτων χωρών.

Αυτή η περιορισμένη συμμετοχή στην περαιτέρω εκπαίδευση οφείλεται σε διαρθρωτικά και συγκυριακά εμπόδια που συνυφαίνονται στενά μεταξύ τους.

Τα διαρθρωτικά εμπόδια έχουν να κάνουν με την περιορισμένη καθοδήγηση προς τους ενδιαφερόμενους, ώστε να γνωρίζουν τα οφέλη που τους προσκομίζει η αναβάθμιση των δεξιοτήτων τους, με τις διαθέσιμες μαθησιακές ευκαιρίες και μέτρα στήριξης, αλλά και με

⁵ Έρευνα της Eurostat για το εργατικό δυναμικό 2014

την περιορισμένη προσφορά μαθησιακών ευκαιριών κατάλληλων για ενήλικες.

Στα περισσότερα κράτη μέλη οι υπηρεσίες καθοδήγησης εστιάζουν τις προσπάθειές τους σε μεγάλο βαθμό στην ταχεία επανένταξη των ανέργων στην αγορά εργασίας· στις περισσότερες περιπτώσεις, δεν παρέχονται ειδικά μέτρα στήριξης έτσι ώστε να τους δοθούν ευκαιρίες μάθησης για να αυξήσουν το επίπεδο των δεξιοτήτων τους. Επιπλέον, οι ενήλικες που εργάζονται ή που είναι οικονομικά ανενεργοί και έχουν χαμηλές δεξιότητες χρειάζονται επίσης περαιτέρω μάθηση και θα επωφελούνταν από την πρόσβαση στις υπηρεσίες καθοδήγησης.

Επίσης, οι ενήλικες σπάνια συμμετέχουν σε περαιτέρω μάθηση, εάν αυτό συνεπάγεται την επιστροφή τους στα θρανία και ένα νέο ξεκίνημα. Η συμμετοχή τους θα μπορούσε να διευκολυνθεί αν υπήρχε η δυνατότητα να επικυρωθούν και να αναγνωριστούν οι δεξιότητες που απέκτησαν στο πλαίσιο μη τυπικής και άτυπης μάθησης, καθώς και να ταυτοποιηθούν οι ανάγκες αναβάθμισης των δεξιοτήτων τους μέσω μιας αξιολόγησης δεξιοτήτων. Στη σύσταση του Συμβουλίου, της 20ης Δεκεμβρίου 2012, για την επικύρωση της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης καλούνται τα κράτη μέλη να διαμορφώσουν, έως τα τέλη του 2018, ένα εθνικό πλαίσιο για την επικύρωση της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης. Σύμφωνα με τον τελευταίο κατάλογο για τη μη τυπική και την άτυπη μάθηση (2014) έχει επιτευχθεί σε γενικές γραμμές ικανοποιητική πρόοδος όσον αφορά τη θέσπιση ρυθμίσεων επικύρωσης. Ωστόσο, πρέπει να καταβληθούν περισσότερες προσπάθειες ώστε να επωφεληθεί ευρέως ο πληθυσμός από αυτές· μόνο σε οχτώ χώρες υπάρχει μεγάλη πιθανότητα να επωφεληθούν από τις ρυθμίσεις περί επικύρωσης οι μειονεκτούσες ομάδες και οι ομάδες χαμηλών δεξιοτήτων, ενώ 15 κράτη μέλη δεν έχουν θεσπίσει σύστημα ελέγχου των δεξιοτήτων.

Καθώς η κατάσταση μεταξύ των κρατών μελών διαφέρει και η ομάδα των ενηλίκων με χαμηλές δεξιότητες απαρτίζεται από πολλές διαφορετικές υποομάδες (π.χ. εργαζόμενοι, άνεργοι, οικονομικά ανενεργοί, άτομα σε αγροτικές περιοχές, μετανάστες, μειονεκτούσες μειονότητες), δεν υπάρχει κάποια λύση-πανάκεια. Επιπλέον, εντός της κάθε υποομάδας, το κάθε άτομο έχει ιδιαίτερες ανάγκες. Γι' αυτό χρειάζεται μια εξατομικευμένη προσέγγιση. Η εξατομικευμένη υποστήριξη όμως δεν διατίθεται ομοιόμορφα σε ολόκληρη την ΕΕ.

Οι ευέλικτες διαδρομές μάθησης (π.χ. μάθηση εξ αποστάσεως, μικτή μάθηση, μάθηση κατά ενότητες κ.λπ.) έχει αποδειχθεί ότι ενθαρρύνουν τη συμμετοχή των ενηλίκων στη μάθηση. Ωστόσο, σε πολλές περιπτώσεις η υπάρχουσα προσφορά δεν είναι επαρκώς προσαρμοσμένη στις ανάγκες των ενηλίκων. Μόνο το ήμισυ των κρατών μελών διαθέτει ειδικά προγράμματα ή πλαίσια για την παροχή βασικών ικανοτήτων σε ενήλικες. Μόλις το 3,6 % των Ευρωπαίων απέκτησε απολυτήριο λυκείου μετά την ηλικία των 25 ετών και υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των χωρών. Στα κράτη μέλη που προσφέρουν ευέλικτα προγράμματα σε ενότητες φαίνεται πως ολοκληρώνει το λύκειο μεγαλύτερο τμήμα του ενήλικου πληθυσμού ηλικίας 25 ετών και άνω.

Τα συγκυριακά εμπόδια έχουν να κάνουν με το συγκεκριμένο πλαίσιο των ενδιαφερομένων και μπορεί να οφείλονται σε οικογενειακές ευθύνες, αντικρουόμενα χρονοδιαγράμματα, δαπάνες, έλλειψη στήριξης εκ μέρους του εργοδότη, απόσταση κ.λπ. Μεταξύ των εμποδίων αυτών, τα δύο πρώτα είναι αυτά που μνημονεύονται συχνότερα στην έρευνα για την εκπαίδευση των ενηλίκων. Η έλλειψη κινήτρων αποτελεί ένα ακόμη εμπόδιο που μπορεί να οφείλεται επίσης στην έλλειψη γνώσης ως προς την ανάγκη αναβάθμισης των δεξιοτήτων και των οφελών που προσφέρει η επένδυση στις δεξιότητες· η έρευνα δείχνει επίσης ότι τα άτομα με χαμηλές βασικές δεξιότητες συχνά δεν είναι σε θέση ή δεν είναι έτοιμα να αναγνωρίσουν

τις αδυναμίες τους και, για τον λόγο αυτό, δεν το θεωρούν αναγκαίο να βελτιώσουν τις δεξιότητές τους.

Στόχοι

Η παρούσα πρωτοβουλία έχει σκοπό να βελτιώσει τις ευκαιρίες και την απασχολησιμότητα των ατόμων και έτσι να ενισχύσει την ανθεκτικότητα του ανθρώπινου δυναμικού και να εξασφαλίσει περισσότερη και πιο ισότιμη ανάπτυξη σε όλη την ΕΕ. Για να γίνει αισθητός ο αντίκτυπός της, θα χρειαστεί να καταβληθούν σημαντικές πολιτικές και οικονομικές προσπάθειες. Τα κράτη μέλη θα χρειαστεί να πραγματοποιήσουν επαρκείς κρατικές επενδύσεις στις δεξιότητες των ατόμων, σεβόμενα παράλληλα το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Ωστόσο, τα κράτη μέλη πρόκειται να επωφεληθούν από τις επενδύσεις αυτές, καθώς θα βοηθήσουν περισσότερα άτομα να βρουν εργασία και θα ενισχύσουν την παραγωγικότητα του εργατικού δυναμικού.

Σκοπός της πρωτοβουλίας είναι να στηρίζει τα άτομα που εγκατέλειψαν το σύστημα αρχικής εκπαίδευσης και κατάρτισης χωρίς απολυτήριο λυκείου ώστε να αποκτήσουν ευκαιρίες αναβάθμισης των δεξιοτήτων τους και να μπορέσουν να βελτιώσουν τις δεξιότητες ανάγνωσης, γραφής, αριθμητικής και ψηφιακών γνώσεων ή για να αποκτήσουν ένα επαγγελματικό προσόν στο επίπεδο 4 του ΕΠΕΠ ή ισοδύναμο. Το επίπεδο 4 του ευρωπαϊκού πλαισίου επαγγελματικών προσόντων⁶ (ΕΠΕΠ 4) αποτελεί στις περισσότερες χώρες το επίπεδο επαγγελματικών προσόντων που αντιστοιχεί στην ανώτερη βαθμίδα της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Η εγγύηση δεξιοτήτων θα περιλαμβάνει τρία στάδια:

- την αξιολόγηση δεξιοτήτων που θα επιτρέπει στους ενήλικες με χαμηλά προσόντα να εντοπίσουν τις δεξιότητες που ήδη διαθέτουν και τις δεξιότητες που πρέπει να αναβαθμίσουν·
- τον σχεδιασμό και την παροχή προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης προσαρμοσμένων στην ιδιαίτερη κατάσταση κάθε ατόμου, με βάση τις υπάρχουσες δεξιότητές του.
- την επικύρωση και την αναγνώριση των δεξιοτήτων που αποκτώνται μέσω της εξατομικευμένης διαδρομής αναβάθμισης των δεξιοτήτων.

Η σύσταση απευθύνεται σε ενήλικες που έχουν εγκαταλείψει το σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης χωρίς απολυτήριο λυκείου (ΕΠΕΠ 4) και που δεν είναι επιλέξιμοι για στήριξη στο πλαίσιο των εγγυήσεων για τη νεολαία.

Η σύσταση καθορίζει μια «διαδρομή» με μια σειρά συνδεδεμένων εξατομικευμένων παρεμβάσεων που θα ενισχύουν και θα εδραιώνουν την παροχή εξατομικευμένης υποστήριξης προς την ομάδα αυτή και θα την βοηθούν να οικοδομήσει τις αναγκαίες δεξιότητες και προσόντα.

Τα μέτρα αυτά εντάσσονται σε μια συνολικότερη δέσμη πολιτικών δράσεων που αντιμετωπίζουν τις ευρύτερες προκλήσεις των δεξιοτήτων: βελτίωση του συνολικού επιπέδου δεξιοτήτων στην ΕΕ, καλύτερη αξιοποίηση των υφιστάμενων δεξιοτήτων και πρόβλεψη των αναγκαίων δεξιοτήτων.

⁶ Βλέπε τμήμα I.2 του συνοδευτικού τεχνικού παραρτήματος SWD(2016) 195

Κατά τον σχεδιασμό των παρεμβάσεων τους τα κράτη μέλη μπορούν να αξιοποιούν την πολυετή αμοιβαία μάθηση και πείρα που έχουν αποκτήσει στον τομέα των πολιτικών για την εκπαίδευση, την κατάρτιση και την απασχόληση, καθώς και μέσω της χρηματοδότησης από τα ευρωπαϊκά διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία, και ιδίως το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο.

- **Συνεκτικότητα με ισχύουσες διατάξεις στον τομέα της πολιτικής**

Η παρούσα πρωτοβουλία εντάσσεται στην Ατζέντα για νέες δεξιότητες στο πλαίσιο της υπ' αριθμόν ένα πολιτικής προτεραιότητας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τίτλο «Νέα ώθηση στην απασχόληση, την ανάπτυξη και τις επενδύσεις». Πρόκειται για μια πρωτοβουλία που θα συμβάλει στην εξάλειψη των αποκλεισμών στην αγορά εργασίας, θα ενισχύσει τις κοινωνικές επενδύσεις και θα βοηθήσει την Ευρώπη να προχωρήσει προς μια κοινωνική σύγκλιση προς τα πάνω. Συνάδει και συμπληρώνει άλλες πολιτικές και πρωτοβουλίες στους τομείς της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της απασχόλησης.

Υπάρχουν ήδη ορισμένες πολιτικές, μέσα και πρωτοβουλίες της ΕΕ για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων, συγκεκριμένα το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο για τον συντονισμό της οικονομικής πολιτικής, τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία, και ιδίως το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ), (περισσότερες λεπτομέρειες παρέχονται στο τμήμα «Δημοσιονομικές επιπτώσεις» που ακολουθεί).

Η σύσταση θα υποστηρίξει τη διαδικασία μεταρρυθμίσεων που ξεκίνησε στο πλαίσιο των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», ιδίως με τη συμβολή στους στόχους για την αύξηση του ποσοστού απασχόλησης, τη μείωση της φτώχειας και τον περιορισμό των επιπτώσεων από την πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου. Οι γενικοί στόχοι του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών υποστηρίζονται από τις ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές, που περιλαμβάνουν τόσο τους γενικούς προσανατολισμούς των οικονομικών πολιτικών όσο και τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση (που αναφέρονται από κοινού ως «οι ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές»). Οι πρώτοι αποσκοπούν εν μέρει στην ενίσχυση της ανάπτυξης με την εφαρμογή διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και την άρση των κυριότερων εμποδίων για την ανάπτυξη και την απασχόληση. Οι τελευταίες καλύπτουν προτεραιότητες όπως είναι η διευκόλυνση της δημιουργίας θέσεων απασχόλησης, η ενίσχυση της προσφοράς εργασίας και δεξιοτήτων, η προώθηση της κοινωνικής ένταξης, η καταπολέμηση της φτώχειας και η προώθηση των ίσων ευκαιριών. Οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις για το 2015⁷ τονίζουν ότι τα αποδοτικά, αποτελεσματικά και μακρόπνοα προγράμματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένων των προγραμμάτων στοχοθετημένης εκπαίδευσης ενηλίκων, διαδραματίζουν καίριο ρόλο στη βελτίωση της απασχολησιμότητας. Υπογραμμίζουν επίσης ότι οι δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης θα πρέπει να ενισχυθούν σε ορισμένα κράτη μέλη και ότι τα ενεργά μέτρα για την αγορά εργασίας θα μπορούσαν να στοχεύουν αποτελεσματικότερα τα άτομα που είναι περισσότερο απομακρυσμένα από την αγορά εργασίας.

Ειδικά στον τομέα της **εκπαίδευσης και της κατάρτισης**, η παρούσα πρόταση θα αξιοποιήσει τα διάφορα υφιστάμενα μέτρα, υλοποιώντας βασικά μηνύματα πολιτικής σχετικά με την ανάγκη μείωσης του αριθμού των ενηλίκων με χαμηλές δεξιότητες. Επίσης, θα ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να βελτιώσουν τις συνέργειες μεταξύ των μέτρων πολιτικής που

⁷ Συστάσεις του Συμβουλίου σχετικά με τα εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων, ΕΕ 215/С 272 της 18.8.2015.

πρέπει να συνδυαστούν ώστε να επιτευχθούν τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα, και συγκεκριμένα οι ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας, η καθοδήγηση και η παροχή συμβουλών, οι πολιτικές εκπαίδευσης και κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένης της επικύρωσης, και οι κοινωνικές πολιτικές.

Το στρατηγικό πλαίσιο για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης (ΕΚ 2020) αποτελεί μια πλατφόρμα που επιτρέπει στα κράτη μέλη να συνεργαστούν σε έναν τομέα πολιτικής για τον οποίο είναι αρμόδια. Η κοινή έκθεση του Νοεμβρίου 2015 για το ΕΚ 2020 έθεσε αναθεωρημένες προτεραιότητες, μεταξύ άλλων, την ευρωπαϊκή ατζέντα για την εκπαίδευση ενηλίκων⁸, με την οποία δίνεται έμφαση στις δεξιότητες γραφής, ανάγνωσης, αριθμητικής και στις ψηφιακές δεξιότητες, καθώς και στην εξασφάλιση μιας δεύτερης ευκαιρίας έτσι ώστε όσοι δεν διαθέτουν προσόντα του επιπέδου 4 να μπορέσουν να αποκτήσουν ένα αναγνωρισμένο επαγγελματικό προσόν του ΕΠΕΠ (ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση).

Το ΕΠΕΠ περιλαμβάνει επαγγελματικά προσόντα που βασίζονται σε μαθησιακά αποτελέσματα μέσω γενικών ή επαγγελματικών τυπικών διαδρομών (όπως είναι τα προσόντα της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης). Παράλληλα, η προσέγγιση των μαθησιακών αποτελεσμάτων που προωθεί το ΕΠΕΠ διευκολύνει την απόκτηση προσόντων με βάση τη μάθηση σε μη τυπικά ή άτυπα περιβάλλοντα, τα οποία αποτελούν το μεγαλύτερο μέρος της μάθησης των ενηλίκων. Το επίπεδο 4 του ΕΠΕΠ αποτελεί το επίπεδο με το οποίο έχουν συνδέσει τα περισσότερα κράτη μέλη τα επαγγελματικά προσόντα της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσής τους και το οποίο λειτουργεί ως σημείο καμπής για την απόκτηση μεγαλύτερης πρόσβασης στην αγορά εργασίας και στην περαιτέρω εκπαίδευση και κατάρτιση. Το ποσοστό απασχόλησης των ατόμων που δεν έχουν ολοκληρώσει το επίπεδο αυτό είναι κατά 25 ποσοστιαίες μονάδες μικρότερο από το ποσοστό όσων το έχουν ολοκληρώσει· ο αριθμός των θέσεων εργασίας που είναι κατάλληλες για άτομα χωρίς απολυτήριο λυκείου μειώνεται ταχέως· ακόμη και θέσεις εργασίας που χαρακτηρίζονται ως θέσεις με «χαμηλές δεξιότητες» θα απαιτούν στο μέλλον υψηλότερο επίπεδο δεξιοτήτων.

Η σύσταση του 2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις βασικές ικανότητες για τη διά βίου μάθηση εφαρμόζεται από τα κράτη μέλη μέσω των προγραμμάτων σπουδών για όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης και κατάρτισης, και επισημαίνει τη σημασία της ανάγνωσης, της γραφής, της αριθμητικής και των ψηφιακών ικανοτήτων.

Η σύσταση του 2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση του ευρωπαϊκού πλαισίου επαγγελματικών προσόντων (ΕΠΕΠ) για τη διά βίου μάθηση προβλέπει ένα πλαίσιο αναφοράς για τα επίπεδα επαγγελματικών προσόντων που ορίζονται μέσω μαθησιακών αποτελεσμάτων. Προβλέπει ότι κάθε επίπεδο μπορεί να επιτευχθεί μέσω διαφόρων διαδρομών της τυπικής, μη τυπικής και άτυπης μάθησης. Παράλληλα με τα άλλα εργαλεία, το ευρωπαϊκό σύστημα ακαδημαϊκών μονάδων για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (ECVET) αποτελεί ένα σύστημα ακαδημαϊκών μονάδων με βάση μαθησιακά αποτελέσματα που διευκολύνει την επικύρωση της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης καθώς και τη βαθμιαία απόκτηση ενός επαγγελματικού προσόντος.

Η σύσταση του Συμβουλίου (2011) σχετικά με πολιτικές για τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου⁹ αποτελεί ένα πλαίσιο διαμόρφωσης ολοκληρωμένων

⁸ Ψήφισμα του Συμβουλίου σχετικά με μια ανανεωμένη ευρωπαϊκή ατζέντα για την εκπαίδευση των ενηλίκων (2011/C 372/01)

⁹ [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32011H0701\(01\)&from=EN](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32011H0701(01)&from=EN)

στρατηγικών που περιλαμβάνουν μέτρα πρόληψης, παρέμβασης και αντιστάθμισης. Η τελευταία κατηγορία μέτρων στοχεύει στην επανένταξη των ατόμων που εγκατέλειψαν την εκπαίδευση και την κατάρτιση χωρίς απολυτήριο λυκείου. Οι αντισταθμιστικές διαδρομές π.χ. η παροχή μιας δεύτερης εκπαιδευτικής ευκαιρίας ή μη τυπικής μάθησης σε συνδυασμό με την επικύρωση της προηγούμενης μάθησης και οι ευκαιρίες επανένταξης στην εκπαίδευση και την κατάρτιση βοηθούν τους νέους να ολοκληρώσουν την εκπαίδευσή τους. Μέτρα για τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου έχουν θεσπιστεί από όλα τα κράτη μέλη και έχουν θετικό αντίκτυπο· το 2015, το μέσο ποσοστό πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου στην ΕΕ (ηλικιακή ομάδα 18-24 ετών) απείχε περίπου μία ποσοστιαία μονάδα από τον στόχο του 10 % της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», αλλά με μεγάλες διακυμάνσεις μεταξύ των κρατών μελών. Ακόμη και αν επιτευχθεί ο στόχος αυτός, το υπόλοιπο 10 % των ατόμων σε αυτή την ηλικιακή ομάδα θα αντιμετωπίσει σοβαρά προβλήματα πρόσβασης σε βιώσιμες θέσεις εργασίας. Επιπλέον, ορισμένες υποομάδες εντός των μεγαλύτερων ηλικιακών ομάδων άνω των 25 εξακολουθούν να παρουσιάζουν μεγάλα ποσοστά πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, ιδίως μεταξύ των ενηλίκων που εντάχθηκαν στο εργατικό δυναμικό σε νεαρή ηλικία, των υπηκόων τρίτων χωρών που διαμένουν εντός της ΕΕ και άλλων ατόμων που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών.

Στη σύσταση του 2012 για την επικύρωση της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης το Συμβούλιο κάλεσε τα κράτη μέλη να διαμορφώσουν έως το 2018 ένα εθνικό πλαίσιο για την επικύρωση (ταυτοποίηση, τεκμηρίωση, αξιολόγηση και πιστοποίηση) της μη τυπικής και άτυπης μάθησης, καθώς και να δώσουν τη δυνατότητα στους ανέργους ή όσους αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο της ανεργίας να διενεργούν έναν «έλεγχο δεξιοτήτων» για να προσδιορίζουν τις δεξιότητές τους. Το πλαίσιο αυτό για την επικύρωση και την αξιολόγηση των δεξιοτήτων θα διαδραματίσει καίριο ρόλο για την υλοποίηση της Εγγύησης Δεξιοτήτων.

Ιδίως στον τομέα της **απασχόλησης**, η παρούσα πρόταση θα συμπληρώσει και θα αξιοποιήσει διάφορα υφιστάμενα μέτρα.

Η σύσταση του Συμβουλίου του 2013 για τη θέσπιση εγγυήσεων για τη νεολαία¹⁰ προβλέπει ότι όλοι οι νέοι κάτω των 25 - είτε είναι εγγεγραμμένοι στις υπηρεσίες απασχόλησης είτε όχι - θα λαμβάνουν μια συγκεκριμένη, ποιοτική προσφορά εντός τεσσάρων μηνών από τη στιγμή που εξέρχονται από την τυπική εκπαίδευση ή καθίστανται άνεργοι. Η εν λόγω προσφορά θα πρέπει να αφορά θέση εργασίας, μαθητείας, πρακτικής άσκησης ή συνέχισης της εκπαίδευσης και να προσαρμόζεται κάθε φορά στις ιδιαίτερες ανάγκες και την κατάσταση του κάθε ατόμου. Η Εγγύηση Δεξιοτήτων θα παρέχει στήριξη στα άτομα άνω των 25 ετών, είτε εργάζονται είτε όχι. Ωστόσο, για τους ανέργους θα συμπληρώνει την εγγύηση για τη νεολαία, δηλαδή δεν θα καλύπτει άτομα που είναι επιλέξιμα για στήριξη στο πλαίσιο της εγγύησης για τη νεολαία, καθώς αυτά μπορούν ήδη να λάβουν μια προσφορά για εκπαίδευση και κατάρτιση.

Η σύσταση του Συμβουλίου του 2016 σχετικά με την ένταξη των μακροχρόνια ανέργων στην αγορά εργασίας ενίσχυσε τη στήριξη για πάνω από 11 εκατομμύρια άτομα που παραμένουν άνεργα για περισσότερο από ένα έτος. Συστήνει να προσφέρονται στους μακροχρόνια ανέργους εξατομικευμένες αναλυτικές αξιολογήσεις και καθοδήγηση, καθώς και μια συμφωνία ένταξης στην εργασία, στην οποία θα περιέχεται μια εξατομικευμένη προσφορά και θα προσδιορίζεται ένα ενιαίο σημείο επαφής, το αργότερο μόλις συμπληρώσουν 18 μήνες

¹⁰ Σύσταση του Συμβουλίου, της 22ας Απριλίου 2013, για τη θέσπιση εγγυήσεων για τη νεολαία (2013/C 120/01).

ανεργίας. Η σύσταση για την εγγύηση δεξιοτήτων μπορεί να παράσχει καθοδήγηση σχετικά με το πώς μπορούν να παρέχονται ευκαιρίες αναβάθμισης των δεξιοτήτων σε ανέργους με χαμηλά προσόντα στο πλαίσιο συμφωνιών ένταξης στην εργασία.

- **Συνεκτικότητα με άλλες πολιτικές της ΕΕ**

Η παρούσα πρόταση στηρίζει την προτεραιότητα της Επιτροπής για την αύξηση της απασχόλησης και της ανάπτυξης. Η παρούσα πρωτοβουλία έχει σκοπό να δώσει στους πολίτες μια πραγματική δυνατότητα να αξιοποιήσουν το δυναμικό τους και να συμμετάσχουν στην αγορά εργασίας. Επιτρέποντας σε περισσότερα άτομα να διέλθουν από την πύλη της απασχολησιμότητας, θα βοηθήσει την Ευρώπη να εκμεταλλευτεί καλύτερα το ανθρώπινο κεφάλαιό της. Η ενίσχυση της κοινωνικής επένδυσης του είδους αυτού ενισχύει την ανταγωνιστικότητα, την κοινωνική σύγκλιση προς τα πάνω και την οικονομική ανάπτυξη της Ευρώπης.

Η Επιτροπή παρουσίασε πρόσφατα ένα πρώτο σχέδιο του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων που ανακοίνωσε ο ο Πρόεδρος Juncker τον Σεπτέμβριο του 2015 και δρομολόγησε μια ευρεία δημόσια διαβούλευση, ώστε να συλλέξει απόψεις και σχόλια από όλους τους ενδιαφερόμενους. Ο ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων θα καθορίσει μια σειρά βασικών αρχών που θα στηρίζουν την εύρυθμη και δίκαιη λειτουργία των αγορών εργασίας και των συστημάτων κοινωνικής πρόνοιας εντός της ζώνης του ευρώ. Η πρώτη ενότητα του σχεδίου αφορά την ανάγκη να διασφαλιστεί πως κάθε άτομο διαθέτει πρόσβαση σε ποιοτική εκπαίδευση και κατάρτιση καθ' όλη τη διάρκεια του βίου του, έτσι ώστε να αποκτήσει ένα επαρκές επίπεδο βασικών δεξιοτήτων και ικανοτήτων για την ενεργό συμμετοχή του στην κοινωνία και την απασχόληση. Επισημαίνει συγκεκριμένα ότι οι νέοι με χαμηλές δεξιότητες και οι ενήλικες σε ηλικία εργασίας πρέπει να ενθαρρυνθούν να αναβαθμίσουν τις δεξιότητές τους.

Όσον αφορά την ένταξη των μεταναστών, οι κοινές βασικές αρχές για την πολιτική ένταξης των μεταναστών στην Ευρωπαϊκή Ένωση, που εγκρίθηκαν το 2004, αναφέρουν ότι «οι προσπάθειες στον τομέα της εκπαίδευσης είναι ζωτικής σημασίας για την προετοιμασία των μεταναστών, και ιδίως των παιδιών των μεταναστών, ώστε η συμμετοχή τους στην κοινωνία να είναι πιο επιτυχής και πιο ενεργή». Τα κράτη μέλη έχουν λάβει μια σειρά μέτρων για τη βελτίωση του επιπέδου εκπαίδευσης και της απασχολησιμότητας των υπηκόων τρίτων χωρών και άλλων ατόμων που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών, σε ορισμένες περιπτώσεις με τη χρηματοδοτική στήριξη της ΕΕ και ιδίως του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου. Το 2014 το Συμβούλιο ενέκρινε συμπεράσματα σχετικά με την ένταξη των υπηκόων τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στην ΕΕ, με τα οποία επιβεβαίωσε τις κοινές βασικές αρχές. Η εγγύηση δεξιοτήτων μπορεί να συμβάλει στην ένταξη των υπηκόων τρίτων χωρών και συνάδει με τις πρωτοβουλίες της ΕΕ που συνδέονται με το ευρωπαϊκό θεματολόγιο για τη μετανάστευση.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

- **Νομική βάση**

Η πρόταση βασίζεται στα άρθρα 165 και 166 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), συμβάλλοντας παράλληλα στη δημιουργία ενός καταρτισμένου, εκπαιδευμένου και προσαρμόσιμου εργατικού δυναμικού και στην επίτευξη υψηλού επιπέδου απασχόλησης, όπως προβλέπεται στα άρθρα 145 και 147 της ΣΛΕΕ. Το άρθρο 165 ορίζει ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να συμβάλλει στην ανάπτυξη παιδείας υψηλού επιπέδου και να εφαρμόζει πολιτική για την επαγγελματική εκπαίδευση,

ενθαρρύνοντας τη συνεργασία μεταξύ κρατών μελών και, αν αυτό απαιτείται, υποστηρίζοντας και συμπληρώνοντας τη δράση τους, σεβόμενη ταυτόχρονα πλήρως την αρμοδιότητα των κρατών μελών για το εκπαιδευτικό περιεχόμενο της διδασκαλίας και την οργάνωση του εκπαιδευτικού συστήματος. Το άρθρο 166 της ΣΛΕΕ ορίζει ότι η Ένωση εφαρμόζει πολιτική επαγγελματικής εκπαίδευσης, η οποία στηρίζει και συμπληρώνει τις δράσεις των κρατών μελών, σεβόμενη ταυτόχρονα πλήρως την αρμοδιότητα των κρατών μελών για το περιεχόμενο και την οργάνωση της επαγγελματικής εκπαίδευσης.

Η παρούσα πρωτοβουλία συνιστά την εφαρμογή κοινών γραμμών δράσης από τα κράτη μέλη, με ευρωπαϊκή στήριξη. Προτείνει δράσεις που θα απαιτούν εφαρμογή σε επίπεδο ΕΕ και κρατών μελών. Στο επίπεδο της ΕΕ θα παρέχεται συντονισμός, ιδίως με τα οικεία ευρωπαϊκά μέσα και με την προώθηση της μάθησης από ομοτίμους. Τα κράτη μέλη εξακολουθούν να είναι αποκλειστικά αρμόδια για τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την εφαρμογή των ρυθμίσεών τους (νόμων, κανονισμών, συλλογικών συμβάσεων) για την εφαρμογή της Εγγύησης Δεξιοτήτων σε εθνικό επίπεδο. Η δράση που θα αναληφθεί στα δύο αυτά επίπεδα είναι συμπληρωματική και τα προνόμια των κρατών μελών είναι εξασφαλισμένα.

- **Επικουρικότητα**

Λόγοι για την ανάληψη δράσης σε επίπεδο ΕΕ

Τα θέματα με τα οποία ασχολείται η παρούσα πρωτοβουλία παρουσιάζουν όλα ενδιαφέρον για την ΕΕ· το μέγεθός τους απαιτεί συνεκτική και συντονισμένη δράση. Απαιτείται η ανάληψη δράσης από όλα τα κράτη μέλη για να επικεντρωθούν τόσο η πολιτική όσο και οι επενδύσεις στην προσπάθεια σημαντικής μείωσης του ποσοστού των ενηλίκων με χαμηλές δεξιότητες στην ΕΕ. Μια συντονισμένη προσέγγιση σε επίπεδο ΕΕ αναμένεται να εξασφαλίσει συνέργειες και συνεργασία και να μεγιστοποιήσει τις θετικές δευτερογενείς συνέπειες.

Στις προσπάθειές της για την ανάπτυξη εκπαίδευσης και κατάρτισης υψηλού επιπέδου και την εφαρμογή πολιτικής για την επαγγελματική κατάρτιση, η ΕΕ είναι αρμόδια να ενθαρρύνει τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών, υποστηρίζοντας και συμπληρώνοντας τη δράση τους, όπου χρειάζεται. Τα κράτη μέλη συμφώνησαν, στο πλαίσιο του στρατηγικού πλαισίου για την εκπαίδευση και την κατάρτιση 2020, ότι το ποσοστό των ατόμων με χαμηλές δεξιότητες είναι πολύ υψηλό και ότι το πρόβλημα αυτό πρέπει να αντιμετωπιστεί σε επίπεδο ΕΕ. Με βάση τις βέλτιστες πρακτικές που εντοπίστηκαν μέσω της αμοιβαίας μάθησης και των εργασιών ανάλυσης, η παρούσα σύσταση δίνει συγκεκριμένο περιεχόμενο στις φιλοδοξίες αυτές παρέχοντας καθοδήγηση σχετικά με μέτρα που θα επιτρέπουν στα άτομα με χαμηλό επίπεδο προσόντων να πετυχαίνουν την αναβάθμισή τους, σεβόμενη παράλληλα την αρμοδιότητα των κρατών μελών.

Στο πλαίσιο της ανάπτυξης μιας στρατηγικής για την απασχόληση, η ΕΕ έχει την αρμοδιότητα να συντονίζει και να ενθαρρύνει τη συνεργασία και να υποστηρίζει τις δράσεις των κρατών μελών. Η παρούσα σύσταση υλοποιεί τη φιλοδοξία αυτή, αξιοποιώντας, ιδίως, την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και σεβόμενη παράλληλα τις αρμοδιότητες των κρατών μελών.

Οι χαμηλές επιδόσεις της αγοράς εργασίας σε εθνικό επίπεδο, λόγω του υψηλού ποσοστού των ενηλίκων με χαμηλές δεξιότητες και της ελλιπούς κοινωνικής ένταξης ατόμων αυτής της κατηγορίας μπορεί να έχουν δυσμενείς οικονομικές συνέπειες και να υπονομεύσουν την οικονομική και κοινωνική συνοχή σε ολόκληρη την ΕΕ. Υπάρχουν πολλές προκλήσεις που συνδέονται με την παροχή ευκαιριών για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων. Η παρούσα νέα

πρωτοβουλία θα συμβάλει στην επίτευξη αποτελεσματικότερων μέτρων και υψηλότερων προτύπων για την παροχή τέτοιων ευκαιριών. Αξιοποιεί επιτυχείς πρακτικές σε εθνικό επίπεδο και τις μετουσιώνει σε ένα συγκεκριμένο πλαίσιο δράσης που θα βοηθά τα κράτη μέλη να ενισχύσουν την ποιότητα και τον αντίκτυπο των πολιτικών για την εκπαίδευση, την κατάρτιση και την απασχόληση αλλά και της κοινωνικής πολιτικής τους για τα άτομα με χαμηλές δεξιότητες.

- **Αναλογικότητα**

Η σύσταση παρέχει μια ένδειξη των μέτρων που πρέπει να ληφθούν σε εθνικό επίπεδο. Είναι σύμφωνη με την αρχή της αναλογικότητας, καθώς παρέχει ένα ευέλικτο πλαίσιο και καθοδήγηση για τις διαδικασίες εκσυγχρονισμού και μεταρρύθμισης στα κράτη μέλη. Βασίζεται σε παραδείγματα ορθής πρακτικής από όλη την ΕΕ και αναγνωρίζει ότι οι διαφορετικές εθνικές, περιφερειακές ή τοπικές συνθήκες ενδέχεται να οδηγήσουν σε διαφορές ως προς τον τρόπο εφαρμογής της σύστασης. Τα κράτη μέλη θα ορίσουν τις αρχές που είναι αρμόδιες για την εφαρμογή της σύστασης και μπορούν να δώσουν προτεραιότητα σε ομάδες-στόχο, ανάλογα με τις εθνικές συνθήκες και τους διαθέσιμους πόρους.

Η σύσταση καθορίζει ένα πλαίσιο δράσης για τη στήριξη και την αναβάθμιση των δεξιοτήτων ενηλίκων με χαμηλό επίπεδο προσόντων. Το πεδίο εφαρμογής της περιορίζεται στην καθοδήγηση των αρχών και άλλων φορέων ως προς τα βασικά βήματα για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή της εγγύησης δεξιοτήτων. Επίσης, παρέχει υψηλό βαθμό ευελιξίας για τα κράτη μέλη όσον αφορά τον σχεδιασμό και το περιεχόμενο των μέτρων εφαρμογής σε εθνικό επίπεδο.

Η προτεινόμενη δράση σέβεται τις πρακτικές των κρατών μελών και την ποικιλία των συστημάτων. Αναγνωρίζει την ανάγκη των κρατών μελών να εφαρμόσουν μια διαφοροποιημένη προσέγγιση που να αντικατοπτρίζει τις διαφορετικές οικονομικές και κοινωνικές καταστάσεις και τις διαφορετικές συνθήκες της αγοράς εργασίας.

Η εγγύηση δεξιοτήτων θα παρέχεται σε εθελοντική βάση, με βάση τη δέσμευση και το ενδιαφέρον του ατόμου να προβεί σε περαιτέρω αναβάθμιση των δεξιοτήτων του, και σύμφωνα με τις λεπτομέρειες εφαρμογής που θα θεσπίσουν τα κράτη μέλη.

- **Επιλογή του νομικού μέσου**

Η επιλογή του μέσου - σύσταση του Συμβουλίου - είναι αναλογική· βασίζεται στο υφιστάμενο ευρωπαϊκό δίκαιο και είναι σύμφωνη με τον τύπο των μέσων που είναι διαθέσιμα για την ανάληψη δράσης από την ΕΕ στους τομείς της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της απασχόλησης. Η προηγούμενη εμπειρία, ιδίως με το ΕΠΕΠ, απέδειξε ότι η σύσταση μπορεί να ενεργήσει ως καταλύτης για την εφαρμογή διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων από τα κράτη μέλη.

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ, ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΙΣ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

- **Διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη**

Στοχοθετημένες διαβουλεύσεις σχετικά με τις πιθανές προσεγγίσεις για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που οφείλονται στα χαμηλά επίπεδα δεξιοτήτων του ενεργού πληθυσμού έλαβαν χώρα σε διάφορα επίπεδα και με τους βασικούς ενδιαφερόμενους φορείς, όπως εξηγείται παρακάτω.

Οι κοινωνικοί εταίροι εξέφρασαν την ευρεία στήριξή τους στην πρωτοβουλία και δήλωσαν έτοιμοι να καταβάλλουν προσπάθειες έτσι ώστε να αντιμετωπιστούν οι προκλήσεις για τους ενήλικες με χαμηλές δεξιότητες. Οι συνδικαλιστικές οργανώσεις θεωρούν τις βασικές δεξιότητες θεμελιώδες δικαίωμα και υπογράμμισαν τη σημασία παροχής υπηρεσιών κατάλληλης καθοδήγησης για όλους, καθώς και την ανάγκη να λαμβάνονται υπόψη όλα τα προηγούμενα μαθησιακά αποτελέσματα του ατόμου· σημείωσαν ότι οι εργαζόμενοι με χαμηλό επίπεδο δεξιοτήτων συχνά δεν διαθέτουν τη δυνατότητα να παρακολουθήσουν την κατάρτιση που χρειάζονται λόγω οικογενειακών ή επαγγελματικών υποχρεώσεων. Πιστεύουν ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να διαθέτουν ευελιξία ως προς την εφαρμογή. Οι εργοδότες σημείωσαν ότι η εξασφάλιση της απόκτησης των βασικών δεξιοτήτων αποτελεί αρμοδιότητα των κρατών μελών και τόνισαν τη σημασία που έχει η ατομική δέσμευση για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων. Η σύνδεση των δεξιοτήτων με τις ανάγκες των εταιρειών θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη. Οι εργοδότες τόνισαν ότι τα μέτρα θα πρέπει να προσαρμόζονται στην κατάσταση των συγκεκριμένων υποομάδων από άτομα με χαμηλές δεξιότητες (π.χ. άνεργοι/εργαζόμενοι) και επεσήμαναν ότι η παρεχόμενη εκπαίδευση θα πρέπει να ανταποκρίνεται στις ανάγκες της ομάδας-στόχου ενηλίκων.

Οι γενικοί διευθυντές για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (EEK) κλήθηκαν επίσης να διατυπώσουν τη γνώμη τους σχετικά με το πώς πρέπει να αντιμετωπιστεί η υστέρηση των ατόμων με χαμηλές δεξιότητες στον ενεργό πληθυσμό. Στις παρατηρήσεις τους, πολλοί φορείς υπογράμμισαν την ανάγκη να ληφθούν μέτρα που θα επικεντρώνονται στους ενήλικες με χαμηλό επίπεδο δεξιοτήτων. Τα θέματα που επεσήμαναν ήταν η ανάγκη να δοθούν κίνητρα στους ενήλικες ώστε να συμμετάσχουν στη μάθηση, τα μέτρα να προσαρμόζονται στις ανάγκες των εκπαιδευομένων, να ληφθούν υπόψη οι συγκεκριμένες υποομάδες των ενηλίκων με χαμηλές δεξιότητες, καθώς και η σημασία των μηχανισμών για την επικύρωση των δεξιοτήτων που αποκτώνται μέσω της άτυπης και της μη τυπικής εκπαίδευσης, και, τέλος, η σημασία ενεργών υπηρεσιών καθοδήγησης. Επίσης, συχνά τονίστηκε ο καίριος ρόλος που μπορούν να παίζουν οι δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης.

Διαβουλεύσεις σχετικά με την πρωτοβουλία «θεματολόγιο για τις δεξιότητες» έλαβαν επίσης χώρα στην τριμερή συμβουλευτική επιτροπή για την επαγγελματική κατάρτιση. Ειδικότερα, όσον αφορά το ζήτημα των ατόμων με χαμηλό επίπεδο δεξιοτήτων, υπήρξε γενική συμφωνία ότι η απόκτηση στέρεων βασικών δεξιοτήτων αποτελεί θεμέλιο για την περαιτέρω μάθηση, την πρόσβαση στην εργασία και την ενεργό συμμετοχή στην κοινωνία. Τα κράτη μέλη θα πρέπει, συνεπώς, να εξασφαλίζουν ότι όλοι οι ενήλικες ανταποκρίνονται στις ελάχιστες απαιτήσεις. Στις βασικές δεξιότητες, παράλληλα με τις δεξιότητες ανάγνωσης, γραφής και αριθμητικής, θα πρέπει πλέον να συμπεριληφθεί μια ελάχιστη κοινή βάση ψηφιακών δεξιοτήτων. Για τους ενήλικες που δεν διαθέτουν τις δεξιότητες αυτές θα πρέπει να υπάρχουν στοχευμένα προγράμματα διδασκαλίας. Τα προγράμματα αυτά θα πρέπει να είναι προσαρμοσμένα στις ανάγκες των ενηλίκων εργαζομένων και να τους βοηθούν να ξεπεράσουν τυχόν έλλειψη κινήτρων. Από την πλευρά των εργοδοτών, τονίστηκε ότι η παροχή βασικών δεξιοτήτων αποτελεί ευθύνη του κράτους και ότι οι εργοδότες δεν θα πρέπει να επωμιστούν όλο το βάρος που συνεπάγονται τα κενά των συστημάτων αρχικής εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης. Οι συνδικαλιστικές οργανώσεις υπογράμμισαν ότι μπορούν να συμβάλλουν σημαντικά στην ευαισθητοποίηση σχετικά με τα οφέλη και τις προσφερόμενες ευκαιρίες για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων καθώς και στη σύναψη συμφωνιών με τους εργοδότες. Έτσι, οι εργαζόμενοι θα έχουν μεγαλύτερη πρόσβαση σε ευκαιρίες αναβάθμισης των δεξιοτήτων τους. Επισημάνθηκαν ορισμένα επιτυχή παραδείγματα συμφωνιών μεταξύ των κοινωνικών εταίρων, όπως το διεπιστημονικό πιστοποιητικό βασικών δεξιοτήτων και επαγγελματικών ικανοτήτων, που θεσπίστηκε

πρόσφατα στη Γαλλία ύστερα από συμφωνία των κοινωνικών εταίρων, και το οποίο είναι διαθέσιμο σε εργαζόμενους ή ανέργους με χαμηλό επίπεδο δεξιοτήτων.

Σε γενικές γραμμές, οι απαντήσεις τόνισαν την ανάγκη για επαρκείς υπηρεσίες καθοδήγησης και υποστήριξης προς εκπαιδευόμενους ενήλικες, για ευελιξία στην κάλυψη των διαφορετικών περιστάσεων κάθε ομάδας ενηλίκων εκπαιδευόμενων, καθώς και την ανάγκη το κάθε άτομο να αξιοποιεί τις δεξιότητες που ήδη διαθέτει.

Πραγματοποιήθηκαν επίσης συζητήσεις με τις εθνικές αρχές, τους κοινωνικούς εταίρους, τους εκπροσώπους των περιφερειακών και τοπικών αρχών και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη στο πλαίσιο των συνεδριάσεων σχετικών επιτροπών, ομάδων εργασίας, συμβουλευτικών υπηρεσιών και άλλων συνθέσεων.

• **Συλλογή και χρήση εμπειρογνωσίας**

Η έρευνα PIAAC παρέχει εκτενή στοιχεία σχετικά με τα επίπεδα των δεξιοτήτων των ενηλίκων σε 17 κράτη μέλη και για τον αντίκτυπο που έχουν οι δεξιότητες στις ευκαιρίες ζωής τους και στην ανταγωνιστικότητα και την ανάπτυξη των χωρών. Επισημαίνει επίσης το σημαντικό ποσοστό των ενηλίκων στην ΕΕ που αντιμετωπίζουν προβλήματα με την ανάγνωση, τη γραφή, την αριθμητική και τη χρήση νέων τεχνολογιών. Στοιχεία όσον αφορά τη σχέση μεταξύ των επιπέδων δεξιοτήτων, των προσόντων και της απασχολησιμότητας παρέχουν η PIAAC, η PISA και η έρευνα για το εργατικό δυναμικό.

Σε μελέτη του 2015 από το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο για την πολιτική απασχόλησης περιέχεται εμπειριστατωμένη ανάλυση της χρηματοδοτούμενης κατάρτισης σε όλα τα κράτη μέλη με στόχο την αύξηση των δεξιοτήτων μεταξύ των ενηλίκων ανέργων (25-64 ετών) με χαμηλό επίπεδο προσόντων ή με ανεπαρκείς βασικές δεξιότητες. Η μελέτη διαπίστωσε ότι τα μέτρα κατάρτισης που παρουσιάζουν τα καλύτερα αποτελέσματα στην αξιολόγηση τείνουν να είναι αυτά που προσαρμόζονται κατάλληλα στο δυναμικό των ατόμων σε αναζήτηση εργασίας· ικανοποιούν τις ανάγκες σε δεξιότητες των (τοπικών) εργοδοτών· οδηγούν σε τυπικά επαγγελματικά προσόντα· είναι μικρότερης κλίμακας· και στοχεύουν σε συγκεκριμένες μειονεκτούσες ομάδες και συγκεκριμένα επαγγέλματα. Επίσης έκανε τις ακόλουθες δύο διαπιστώσεις: οι εξατομικευμένες προσεγγίσεις έχουν πρωταρχική σημασία για την αποτελεσματικότητα της κατάρτισης· χρειάζεται καθοδήγηση και παρακολούθηση για τα άτομα που εγκαταλείπουν πρόωρα την κατάρτιση, ιδίως για όσα κρίνεται ότι έχουν απομακρυνθεί από την αγορά εργασίας και αντιμετωπίζουν πολλαπλά εμπόδια απασχόλησης, έτσι ώστε να διατηρηθούν σε μια διαδρομή δια βίου μάθησης.

Στον διετή ευρωπαϊκό κατάλογο που καταρτίζει το Cedefop για την επικύρωση, σε συνδυασμό με τη διαδικασία παρακολούθησης του ΕΠΕΠ από το ίδιο, περιέχεται μια επισκόπηση της προόδου των κρατών μελών όσον αφορά την εφαρμογή της σύστασης του Συμβουλίου του 2012 για την επικύρωση της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης.

Η μελέτη του δικτύου Ευρυδίκη (2015) «Εκπαίδευση και κατάρτιση των ενηλίκων στην Ευρώπη: Διεύρυνση της πρόσβασης σε ευκαιρίες μάθησης» χαρτογραφεί τη διαθεσιμότητα ειδικών βασικών δεξιοτήτων και προγραμμάτων για την απόκτηση προσόντων της κατώτερης και της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ενηλίκων στα κράτη μέλη. Περαιτέρω μελέτες στον τομέα της μάθησης ενηλίκων με έμφαση στην ποιότητα και τη χρηματοδότηση, στην αποδοτικότητα των παρεμβάσεων πολιτικής, καθώς και στα αποτελέσματα των ομάδων εργασίας στον εν λόγω τομέα πολιτικής παρέχουν πλούτο πληροφοριών και επισημαίνουν τις ορθές πρακτικές μεταξύ των κρατών μελών.

Μια επικείμενη μελέτη του Cedefop¹¹ παρέχει μια ανάλυση των κοινωνικών και άλλων δαπανών και των συνεπειών που έχουν οι χαμηλές δεξιότητες.

- **Εκτίμηση των επιπτώσεων**

Το προτεινόμενο μέσο - σύσταση του Συμβουλίου - επιδιώκει την παροχή καθοδήγησης σχετικά με τα επόμενα βήματα για την οργάνωση της αναβάθμισης των δεξιοτήτων σε ενήλικες, αλλά αφήνει ένα μεγάλο περιθώριο ευελιξίας στα κράτη μέλη όσον αφορά τον σχεδιασμό και την εφαρμογή των μέτρων. Έτσι περιορίζονται σε μεγάλο βαθμό οι επιπτώσεις που μπορούν να εντοπιστούν με σαφήνεια εκ των προτέρων. Ως εκ τούτου δεν έγινε εκτίμηση των επιπτώσεων. Ωστόσο, εκπονήθηκε μια έκθεση ανάλυσης, που περιλαμβάνει μεταξύ άλλων μια ενότητα για τις πιθανές επιπτώσεις και το κόστος· η έκθεση αυτή επισυνάπτεται στο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την ανακοίνωση για το θεματολόγιο δεξιοτήτων.

Οι προτάσεις της σύστασης βασίζονται σε εκτενή επισκόπηση των στατιστικών στοιχείων καθώς και στα διαθέσιμα στοιχεία για τις υφιστάμενες πολιτικές και την προσφορά στα κράτη μέλη. Αντί να εκπονηθεί μια ολοκληρωμένη εκτίμηση αντικτύπου, εφαρμόστηκε μια πιο αναλογική προσέγγιση, βάσει της οποίας εκπονήθηκε ένα έγγραφο ανάλυσης· το έγγραφο αυτό επισυνάπτεται στο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την ανακοίνωση για το θεματολόγιο δεξιοτήτων.

Σύμφωνα με την ανάλυση αυτή, αν δεν αναληφθεί δράση, οι ευκαιρίες απασχόλησης για τα άτομα με χαμηλές δεξιότητες αναμένεται να επιδεινωθούν· η μακροχρόνια τάση των προσδοκιών ολοένα και περισσότερων δεξιοτήτων αναμένεται να συνεχιστεί αμείωτη, με αποτέλεσμα να γίνει εντονότερος ο κίνδυνος να αποκλειστούν από την αγορά εργασίας τα άτομα με χαμηλές δεξιότητες. Οι συνεχείς επενδύσεις στα υφιστάμενα προγράμματα αναβάθμισης δεξιοτήτων, που δεν εξασφαλίζουν απαραίτητως την ποιότητα και τον αντίκτυπο που απαιτούνται και δεν είναι απαραίτητως κατάλληλα προσαρμοσμένα στις ανάγκες διαφοροποιημένων ομάδων-στόχων, δεν αναμένεται να αλλάξουν την κατάσταση. Κατά συνέπεια, είναι προφανής η ανάγκη ανάληψης δράσης. Όσον αφορά το πεδίο εφαρμογής, από την ανάλυση προέκυψε ότι η επιλογή της σύστασης του Συμβουλίου για τη θέσπιση εγγύησης δεξιοτήτων για τους ενήλικες με χαμηλά προσόντα είναι και η πιο συνεπής με τους στόχους πολιτικής της ΕΕ. Παρουσιάζει το διπλό πλεονέκτημα ότι συνδυάζει την ανάληψη δέσμευσης σε ευρωπαϊκό επίπεδο με τη λήψη μέτρων σε εθνικό επίπεδο με γνώμονα μια ισχυρή πολιτική δέσμευση για την αντιμετώπιση της πρόκλησης από το χαμηλό επίπεδο δεξιοτήτων του ενεργού πληθυσμού. Η προτεινόμενη προσέγγιση καθορίζει ένα συνολικό και συστηματικό πλαίσιο για τις διαδρομές αναβάθμισης των δεξιοτήτων, ενώ παράλληλα εξασφαλίζει ευελιξία στα κράτη μέλη ώστε να αποφασίσουν τις ρυθμίσεις εφαρμογής.

Με τη βοήθεια μακροοικονομικών μοντέλων ανάπτυξης, το Cedefop έκανε μια προσομοίωση του δυνητικού αντίκτυπου από την ενίσχυση του επιπέδου των δεξιοτήτων στην κατά κεφαλή αύξηση του ΑΕγχΠ, με βάση στοιχεία της αγοράς (ΑΕγχΠ/ΑΕΠ κατά κεφαλή) και άλλες σχετικές μακροοικονομικές μεταβλητές στη βάση δεδομένων AMECO της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και στη βάση δεδομένων Total Economy του Conference Board. Η εκτίμηση δείχνει ότι η αύξηση των ενδιάμεσων δεξιοτήτων του ενήλικου πληθυσμού κατά μία εκατοστιαία μονάδα (επίπεδα 3-4 ISCED) μπορεί να αυξήσει το κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ κατά

¹¹ Cedefop (2016, επικείμενη μελέτη). Οικονομικές και κοινωνικές συνέπειες των ενηλίκων με χαμηλό επίπεδο δεξιοτήτων στην ΕΕ, έγγραφο έρευνας του Cedefop.

0,99 εκατοστιαίες μονάδες. Με βάση αυτά τα εμπειρικά στοιχεία, το Cedefop έκανε μια προσομοίωση της μακροπρόθεσμης αύξησης της παραγωγής με βάση το υψηλότερο επίπεδο δεξιοτήτων. Η προσομοίωση αυτή δείχνει ότι, σε σύγκριση με το σενάριο αφετηρίας του Cedefop, σύμφωνα με το οποίο μειώνονται τα ποσοστά των ενηλίκων με χαμηλές δεξιότητες, μια περαιτέρω μείωση (κατά 4 εκατοστιαίες μονάδες) του ποσοστού των ατόμων με χαμηλά προσόντα στον ενήλικο πληθυσμό πρόκειται να οδηγήσει σε αύξηση του ετήσιου ΑΕγχΠ της ΕΕ κατά περίπου 350 δισ. ευρώ.

- **Θεμελιώδη δικαιώματα**

Ένας από τους στόχους των Ηνωμένων Εθνών για τη βιώσιμη ανάπτυξη το 2015 ήταν να εξασφαλιστεί ότι όλοι οι νέοι και σημαντικό ποσοστό των ενηλίκων, άνδρες και γυναίκες, θα διαθέτουν γνώσεις ανάγνωσης, γραφής και αριθμητικής έως το 2030.

Το άρθρο 14 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ορίζει ότι κάθε άτομο έχει δικαίωμα στην εκπαίδευση και στην πρόσβαση στην επαγγελματική και συνεχή κατάρτιση. Παρά το καθολικό αυτό δικαίωμα, ένα σημαντικό ποσοστό του πληθυσμού της ΕΕ δεν παραμένει στο επίσημο σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης για αρκετό χρονικό διάστημα ώστε να αποκτήσει ένα ελάχιστο επίπεδο δεξιοτήτων και η πρόσβαση σε ευκαιρίες μάθησης μετά το σχολείο δεν κατανέμεται ισότιμα μεταξύ των πολιτών της ΕΕ. Η παρούσα πρόταση αποσκοπεί στην εξασφάλιση μεγαλύτερης ισότητας, δίνοντας στους ενήλικες με χαμηλά προσόντα την ευκαιρία να αποκτήσουν ένα ελάχιστο επίπεδο βασικών δεξιοτήτων και να προχωρήσουν στην απόκτηση τυπικών επαγγελματικών προσόντων.

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση το δικαίωμα προστασίας των προσωπικών δεδομένων κατοχυρώνεται με το άρθρο 8 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όταν τα μέτρα που ορίζονται στην παρούσα σύσταση συνεπάγονται την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, θα τηρείται η νομοθεσία της ΕΕ για την προστασία των προσωπικών δεδομένων και συγκεκριμένα της οδηγίας 95/46/EK για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών¹² και τα εθνικά μέτρα εφαρμογής της, καθώς και τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 45/2001 σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας και σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών¹³.

Η οδηγία 95/46/EK θα αντικατασταθεί από τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων)¹⁴ που τίθεται σε εφαρμογή στις 25 Μαΐου 2018.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Η επιτυχής εφαρμογή της προτεινόμενης σύστασης θα απαιτήσει κατάλληλη και επαρκή χρηματοδότηση. Σεβόμενη πάντοτε τις δεσμεύσεις των κρατών μελών βάσει του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, θα έχει συνέπειες στην κατανομή των πόρων σε εθνικό

¹² EE L 281 της 23.11.1995, σ. 31

¹³ EE L 8 της 12.1.2001, σ. 1

¹⁴ EE L 119 της 4.5.2016, σ. 1–88

επίπεδο. Ενθαρρύνεται η χρήση της χρηματοδοτικής συνδρομής της ΕΕ, μεταξύ άλλων με τη δυννητική αναδιανομή των προγραμμάτων του ΕΚΤ.

Η σύσταση παρέχει στα κράτη μέλη μεγάλη ευελιξία ως προς τις ρυθμίσεις εφαρμογής και τις ομάδες-στόχους προτεραιότητας, κάτι που σημαίνει ότι δεν μπορεί να εκτιμηθεί το κόστος εφαρμογής σε όλη την ΕΕ. Ωστόσο, μελετήθηκαν διάφορα σενάρια με τη χρήση βασικών μεταβλητών (αριθμός των ατόμων που κάνουν χρήση της εγγύησης δεξιοτήτων και κόστος της παρέμβασης ανά άτομο). Τα σενάρια αυτά υποδεικνύουν ότι το φάσμα των δαπανών που μπορούν να αναμένονται είναι ευρύ. Περισσότερες πληροφορίες παρέχονται στο τμήμα 3.4 του τεχνικού παραρτήματος 1 του εγγράφου εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την ανακοίνωση για το νέο θεματολόγιο δεξιοτήτων για την Ευρώπη.

Η επένδυση στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και τη διά βίου μάθηση είναι ένας από τους 11 στόχους της ευρωπαϊκής πολιτικής συνοχής και οι υφιστάμενοι κανονισμοί για το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) περιέχουν ειδική μνεία στη βελτίωση της πρόσβασης στη διά βίου μάθηση και στην αναβάθμιση των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων του εργατικού δυναμικού. Μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν οι υπάρχοντες πόροι των ταμείων για την ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης (π.χ.) το ΕΚΤ, το EaSI, το FEAD, το ΕΤΠ ή για την ανάπτυξη των τομεακών δεξιοτήτων (π.χ. ΕΓΤΑΑ), ιδίως για τη στήριξη των μειονεκτουσών ομάδων, όπως είναι οι άνεργοι ενήλικες με χαμηλές δεξιότητες, τα οικονομικά ανενεργά άτομα και οι μετανάστες. Κατά την τρέχουσα περίοδο προγραμματισμού (2014-2020) εκτιμάται ότι τα προγράμματα του ΕΚΤ θα δώσουν τη δυνατότητα σε περίπου 3 εκατομμύρια άτομα να αποκτήσουν κάποιο επαγγελματικό προσόν. Πάνω από 27 δισ. ευρώ θα επενδυθούν στην εκπαίδευση, την κατάρτιση, τις δεξιότητες και τη διά βίου μάθηση μέσω του ΕΚΤ και πάνω από 6 δισ. ευρώ από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης.

Η σύσταση παρέχει ένα ευέλικτο πλαίσιο παρέμβασης, έτσι ώστε τα κράτη μέλη να μπορούν να προσαρμόζουν την υφιστάμενη κατανομή πόρων για τη στήριξη των ατόμων με χαμηλό επίπεδο δεξιοτήτων σύμφωνα με τη δημοσιονομική τους κατάσταση. Επιπλέον, η εφαρμογή θα βασιστεί στην ήδη υπάρχουσα πολιτική και προσφορά, δεδομένου ότι τα κράτη μέλη διαθέτουν ήδη συστήματα ή μέρη συστημάτων για να πλαισιώνουν τα άτομα με χαμηλό επίπεδο προσόντων και να αναβαθμίζουν τις δεξιότητές τους. Τα κράτη μέλη έχουν δεσμευτεί να θεσπίσουν ρυθμίσεις για την επικύρωση, και συγκεκριμένα τη διενέργεια ελέγχων για τις δεξιότητες ευάλωτων ομάδων, σύμφωνα με τη σύσταση για την επικύρωση της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης. Πρόσφατα, με την κοινή έκθεση ΕΚ 2020, τα κράτη μέλη επιβεβαίωσαν την πολιτική δέσμευσή τους να μειώσουν τον αριθμό των ατόμων με χαμηλά προσόντα και χαμηλές δεξιότητες. Σε ολόκληρη την ΕΕ έχουν θεσπιστεί προγράμματα για τις βασικές δεξιότητες και την ψηφιακή κατάρτιση, καθώς και ευκαιρίες για την απόκτηση προσόντων της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σε μεταγενέστερα στάδια του βίου.

Η εφαρμογή σε εθνικό επίπεδο συνεπάγεται ένα αρχικό διοικητικό κόστος, προκειμένου να θεσπιστούν συνεκτικές διαδρομές αναβάθμισης των δεξιοτήτων, να προσαρμοστούν οι διοικητικές ικανότητες και να καταρτιστεί το προσωπικό, καθώς και να εξασφαλιστούν συντονισμένη εκτέλεση, έλεγχοι των δεξιοτήτων και παροχή εξατομικευμένης εκπαίδευσης ή κατάρτισης. Ωστόσο, ο συνολικός δημοσιονομικός αντίκτυπος μπορεί να είναι περιορισμένος μεσοπρόθεσμα, όταν η επένδυση αυτή μετουσιωθεί σε περισσότερους εργαζόμενους, υψηλότερες αποδοχές, ένα παραγωγικότερο εργατικό δυναμικό και βελτιωμένες προβλέψεις δεξιοτήτων για τις μελλοντικές γενιές, (ιδίως αν συνοδεύεται από άλλες συναφείς μεταρρυθμίσεις για τις δεξιότητες), και από μια πιο δίκαιη και ολοκληρωμένη κοινωνία.

Σε προσεχή μελέτη του CEDEFOP αναφέρονται τα ακόλουθα οφέλη από **τα υψηλότερα επίπεδα δεξιοτήτων**:

- α) αύξηση των φόρων επί της εργασίας·
- β) αύξηση των έμμεσων φόρων από τα υψηλότερα διαθέσιμα εισοδήματα των ατόμων με υψηλότερες δεξιότητες·
- γ) χαμηλότερα επιδόματα ανεργίας (χάρη στην αύξηση της απασχόλησης που συνεπάγεται το υψηλότερο επίπεδο δεξιοτήτων) που δεν επιβαρύνουν μακροπρόθεσμα τους κρατικούς προϋπολογισμούς·
- δ) μείωση των δαπανών για την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη·
- ε) μείωση των δαπανών λόγω της μείωσης της εγκληματικής δραστηριότητας.

Η προτεινόμενη σύσταση του Συμβουλίου δεν απαιτεί πρόσθετους πόρους από τον προϋπολογισμό της ΕΕ και ανθρώπινους πόρους για την Επιτροπή.

5. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- **Σχέδια εφαρμογής και παρακολούθηση, αξιολόγηση και ρυθμίσεις περί υποβολής εκθέσεων**

Η σύσταση καλεί τα κράτη μέλη να καταρτίσουν εντός ενός έτους από την έγκρισή της ένα σχέδιο δράσης για την εφαρμογή της. Το σχέδιο αυτό θα πρέπει να περιλαμβάνει ρυθμίσεις συντονισμού, τις ομάδες-στόχους προτεραιότητας σε εθνικό επίπεδο και τους διαθέσιμους χρηματοδοτικούς πόρους.

Για να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα, η σύσταση προτείνει επίσης να τεθούν σε εφαρμογή τα κατάλληλα μέτρα σε εθνικό επίπεδο, προκειμένου να παρακολουθούνται και να αξιολογούνται τα μέτρα που λαμβάνονται καθώς και ο αντίκτυπος που έχουν για τη βελτίωση των βασικών και ψηφιακών δεξιοτήτων και τη μείωση του αριθμού των ατόμων με χαμηλό επίπεδο προσόντων. Τα εν λόγω αποτελέσματα πρέπει να υπόκεινται σε επισκόπηση και να αποτελούν τη βάση για την προσαρμογή των μέτρων εφαρμογής, κατά περίπτωση.

Η πρόοδος στην επίτευξη των στόχων της παρούσας πρωτοβουλίας θα πρέπει να αποτιμάται σε επίπεδο ΕΕ μέσω των υφιστάμενων μηχανισμών υποβολής εκθέσεων, στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου και του στρατηγικού πλαισίου ΕΚ 2020, με την επιφύλαξη των ρυθμίσεων που θα διαμορφωθούν μετά το 2020.

- **Λεπτομερής εξήγηση των συγκεκριμένων διατάξεων**

Παράγραφοι 1 και 2

Η παρούσα πρόταση συνιστά στα κράτη μέλη να θεσπίσουν μια Εγγύηση Δεξιοτήτων χάρη στην οποία όσοι εγκατέλειψαν την αρχική εκπαίδευση ή κατάρτιση χωρίς να έχουν ολοκληρώσει την ανώτερη βαθμίδα της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή ισοδύναμη βαθμίδα (ΕΠΕΠ 4) και δεν είναι επιλέξιμοι για στήριξη από τις εγγυήσεις για τη νεολαία να διαθέτουν πρόσβαση σε διαδρομές αναβάθμισης των δεξιοτήτων τους που θα τους επιτρέπουν:

- να αποκτήσουν ένα ελάχιστο επίπεδο ανάγνωσης, γραφής, αριθμητικής και ψηφιακών δεξιοτήτων και/ή

- να προχωρήσουν στην απόκτηση ενός επαγγελματικού προσόντος στο επίπεδο 4 του ΕΠΕΠ ή σε ισοδύναμο επίπεδο, με βάση τη σύσταση σχετικά με τις κύριες ικανότητες για τη διά βίου μάθηση.

Το επίπεδο 4 του ΕΠΕΠ αποτελεί το επίπεδο στο οποίο τοποθετούν οι περισσότερες χώρες τα επαγγελματικά προσόντα της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσής τους και τα ισοδύναμά τους. Αποτελεί ολοένα και περισσότερο το ελάχιστο μορφωτικό επίπεδο ώστε ένας εργαζόμενος να έχει πρόσβαση σε ειδικευμένη εργασία στην αγορά εργασίας και για να συμμετέχει σε περαιτέρω εκπαίδευση και κατάρτιση (βλέπε ενότητα «νέες προκλήσεις»).

Το επίπεδο 4 του ΕΠΕΠ είναι το επίπεδο σπουδών στο τέλος της ανώτερης βαθμίδας της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στα περισσότερα κράτη μέλη που έχουν συνδέσει την παροχή εκπαιδευτικών προσόντων με το ΕΠΕΠ και δίνει στους εκπαιδευόμενους πρόσβαση σε περαιτέρω εκπαίδευση σε τριτοβάθμιο επίπεδο. Το ΕΠΕΠ επιτρέπει τη συσχέτιση των προσόντων που αποκτήθηκαν μέσω της τυπικής και της μη τυπικής ή της άτυπης μάθησης, και δεδομένου ότι οι ενήλικες είναι πιθανότερο να συμμετέχουν σε μη τυπική και όχι σε τυπική μάθηση, προτείνεται στο κείμενο της σύστασης να χρησιμοποιηθούν τα επίπεδα αναφοράς του ΕΠΕΠ.

Ο όρος του ενήλικα με χαμηλά προσόντα ορίζεται στις αιτιολογικές σκέψεις ως το άτομο που εγκατέλειψε το σύστημα αρχικής εκπαίδευσης και κατάρτισης χωρίς να αποκτήσει απολυτήριο λυκείου και που δεν είναι επιλέξιμο για στήριξη από τις εγγυήσεις για τη νεολαία.

Η προτεινόμενη εγγύηση δεξιοτήτων περιλαμβάνει τρία στάδια και η δημιουργία της θα πρέπει να συνοδεύεται από μια δέσμη βασικών αρχών που βασίζονται σε βέλτιστες πρακτικές. Τα τρία στάδια είναι τα εξής:

- αξιολογήσεις δεξιοτήτων για να εντοπιστούν οι υφιστάμενες δεξιότητες και οι ανάγκες αναβάθμισης των δεξιοτήτων·
- εξατομικευμένη προσφορά εκπαίδευσης και κατάρτισης· και
- επικύρωση και αναγνώριση των δεξιοτήτων που αποκτώνται μέσω της Εγγύησης Δεξιοτήτων σύμφωνα με το εθνικό πλαίσιο και τα συστήματα επαγγελματικών προσόντων.

Παράγραφοι 3-4 - Αξιολόγηση των δεξιοτήτων

Τα άτομα με χαμηλά επίπεδα δεξιοτήτων στην ανάγνωση, τη γραφή, την αριθμητική ή τις ψηφιακές γνώσεις συχνά διαθέτουν ήδη δεξιότητες, συμπεριλαμβανομένων των επαγγελματικών δεξιοτήτων, αλλά μπορεί να έχουν ειδικές ελλείψεις στις βασικές δεξιότητες ή σε μια ευρύτερη δέσμη δεξιοτήτων· η παροχή σε κάθε άτομο ενός τυποποιημένου κύκλου εκπαίδευσης ή κατάρτισης που δεν θα λαμβάνει υπόψη τις υπάρχουσες δεξιότητές του, θα είναι αναποτελεσματική και αντιπαραγωγική. Ως εκ τούτου, βασικό χαρακτηριστικό της αποτελεσματικής παροχής κατάρτισης είναι να προσαρμόζεται στις ανάγκες του κάθε ατόμου. Ο σκοπός της αξιολόγησης των δεξιοτήτων είναι να προσδιοριστούν οι δεξιότητες που έχουν ήδη αποκτηθεί και τα τυχόν κενά που πρέπει να καλυφθούν, έτσι ώστε να γίνει η απαιτούμενη αναβάθμιση.

Η αξιολόγηση αυτή μπορεί να γίνει με τη μορφή «ελέγχου δεξιοτήτων», όπως προτάθηκε στη σύσταση του Συμβουλίου του 2012 σχετικά με την επικύρωση της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης· αυτό συνήθως συνεπάγεται τη σύνταξη μιας δήλωσης εκ μέρους του ενδιαφερομένου στην οποία θα αναφέρει τις δεξιότητές του. Η δήλωση αυτή μπορεί να

αποτελέσει τη βάση για να αποφασιστούν τα επόμενα βήματα της κατάρτισης και της στήριξης που θα λάβει. Οι έλεγχοι δεξιοτήτων του τύπου αυτού είναι ήδη διαθέσιμοι σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες και μπορούν να αποτελέσουν πηγή έμπνευσης για τις χώρες που επιθυμούν να τους θεσπίσουν. Ο ΟΟΣΑ, με την υποστήριξη της Επιτροπής, ανέπτυξε ένα εργαλείο επιγραμματικής αξιολόγησης «Education and Skills Online» (εκπαίδευση και δεξιότητες στο διαδίκτυο). Το εργαλείο αυτό παρέχει αποτελέσματα σε ατομικό επίπεδο με βάση τις μονάδες μέτρησης της έρευνας PIAAC για τις δεξιότητες των ενηλίκων στην ανάγνωση, τη γραφή, την αριθμητική και την επίλυση προβλημάτων σε περιβάλλοντα που απαιτούν αυξημένη χρήση της τεχνολογίας. Ορισμένες ευρωπαϊκές χώρες έχουν ήδη διαμορφώσει την εθνική γλωσσική τους έκδοση.

Η πρόταση συνιστά στα κράτη μέλη να παρέχουν στους ενήλικες με χαμηλό επίπεδο προσόντων την ευκαιρία να υποβληθούν σε αξιολόγηση, π.χ. σε έλεγχο δεξιοτήτων, για να εντοπίσουν τις δεξιότητες που διαθέτουν και τις δεξιότητες που πρέπει να αναβαθμίσουν.

Παράγραφοι 5-8 — Προσαρμοσμένη και ευέλικτη προσφορά μάθησης

Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης δεξιοτήτων θα αποτελούν τη βάση για την κατάλληλη προσαρμογή της παρεχόμενης στον ενδιαφερόμενο εκπαίδευσης και κατάρτισης. Το κύριο χαρακτηριστικό της μαθησιακής προσφοράς που θα γίνεται σε κάθε δικαιούχο είναι ότι θα σχεδιάζεται έτσι ώστε να ανταποκρίνεται στις ελλείψεις δεξιοτήτων που εντοπίστηκαν μέσω της αξιολόγησης δεξιοτήτων. Η προσφορά, κατά συνέπεια, μπορεί να αφορά την κατάρτιση σε δεξιότητες ανάγνωσης, γραφής, αριθμητικής και ψηφιακών γνώσεων, συνδυασμό τους ή κατάρτιση που οδηγεί στην απόκτηση επαγγελματικού προσόντος.

Η προσφορά μπορεί να γίνεται σε δύο στάδια, αλλά θα πρέπει εξ αρχής να προωθεί την απόκτηση προσόντων που τοποθετούνται στο επίπεδο 4 του ΕΠΕΠ. Με βάση τις ανάγκες αναβάθμισης των δεξιοτήτων που θα έχουν εντοπιστεί, τα προγράμματα θα πρέπει να βοηθούν τους εκπαιδευόμενους να αναπτύξουν τις δεξιότητες ανάγνωσης, γραφής, αριθμητικής και τις ψηφιακές δεξιότητες, παρέχοντάς τους μια στέρεα βάση ώστε να προχωρήσουν σε περαιτέρω μάθηση και, τέλος, να αποκτήσουν έναν τίτλο προσόντων. Τα προγράμματα είναι επίσης δυνατόν να επικεντρώνονται αμέσως στην απόκτηση προσόντων στο επίπεδο 4 του ΕΠΕΠ ή σε ισοδύναμο επίπεδο, εάν τα αποτελέσματα της αξιολόγησης δεξιοτήτων δείξουν ότι αυτό είναι εφικτό για τον ενδιαφερόμενο.

Για να υπερβούν τα εμπόδια συμμετοχής στην αναβάθμιση των δεξιοτήτων, η προσφορά εκπαίδευσης και κατάρτισης θα πρέπει να είναι ευέλικτη και προσαρμοσμένη στις μαθησιακές συνήθειες των ενηλίκων. Η σύσταση, συνεπώς, τονίζει την ανάγκη για κατάλληλους χώρους, κατάλληλα καταρτισμένους διδάσκοντες και εκπαιδευτές, μεθόδους διδασκαλίας που προσαρμόζονται στην ηλικία των ενδιαφερομένων και χρήση της ψηφιακής μάθησης. Στους ενήλικες που είχαν αρνητική εμπειρία στο παρελθόν δίνει κίνητρο η πρόοδος που διαπιστώνουν· αυτό μπορεί να επιτευχθεί με τη διάρθρωση της παροχής εκπαίδευσης και κατάρτισης σε διαχειρίσιμες ενότητες μαθησιακών αποτελεσμάτων που μπορούν να τεκμηριωθούν, να αξιολογηθούν και να πιστοποιηθούν ατομικά.

Όταν προσφέρεται κατάρτιση για την απόκτηση ενός επαγγελματικού προσόντος, είναι σημαντικό η εν λόγω κατάρτιση να είναι συνδεδεμένη με τις ανάγκες της τοπικής αγοράς εργασίας, έτσι ώστε η αναβάθμιση δεξιοτήτων να ανταποκρίνεται στις ελλείψεις δεξιοτήτων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

Παράγραφος 9 - Επικύρωση και αναγνώριση

Η σύσταση προτείνει τα κράτη μέλη να οικοδομήσουν στις υπάρχουσες ρυθμίσεις επικύρωσης για να αξιολογούν και να πιστοποιούν τις δεξιότητες που θα αποκτώνται μέσω της εγγύησης δεξιοτήτων και να εξασφαλίζουν την αναγνώρισή τους με σκοπό την απόκτηση επαγγελματικού προσόντος, σύμφωνα με το εθνικό πλαίσιο και τα εθνικά συστήματα επαγγελματικών προσόντων.

Με την επικύρωση θα καταγράφεται η πρόοδος των εκπαιδευομένων σε διάφορα στάδια της διαδρομής μάθησης. Έτσι, θα συγκεντρώνουν τις μονάδες που απαιτούνται για την απόκτηση κάποιου προσόντος ή εν μέρει προσόντος, με βάση το εθνικό πλαίσιο επαγγελματικών προσόντων σε επίπεδο ισοδύναμο με το επίπεδο 4 του ΕΠΕΠ. Αυτό είναι ευκολότερο εάν τα εθνικά πλαίσια προσόντων περιέχουν μικρά, διαφανή στάδια που οδηγούν στη χορήγηση ενός πλήρους τίτλου για ενήλικες με χαμηλό επίπεδο προσόντων και εξασφαλίζουν την επίτευξη μαθησιακών αποτελεσμάτων με διάφορους τρόπους.

Η υλοποίηση της εγγύησης δεξιοτήτων πρέπει να βασίζεται σε ένα σύνολο βασικών αρχών, όπως περιγράφεται αναλυτικότερα πιο κάτω.

Παράγραφος 11 - Συνεργασία και εταιρικές σχέσεις

Τα προγράμματα εκπαίδευσης ενηλίκων είναι συχνά κατακερματισμένα· η πολιτική μπορεί να διαμορφώνεται από διαφορετικές δημόσιες υπηρεσίες αρμόδιες για διάφορες υποομάδες· η εκπαίδευση και η κατάρτιση ενηλίκων παρέχεται από πληθώρα φορέων παροχής· το φάσμα της παρεχόμενης μάθησης μπορεί να διαφέρει από τη μια περιοχή στην άλλη. Η διαθέσιμη στήριξη μέσω των ενεργητικών πολιτικών για την αγορά εργασίας για ενήλικες με χαμηλά προσόντα δεν εστιάζεται πάντα στις πιο μακροπρόθεσμες ανάγκες αναβάθμισης των δεξιοτήτων και, στις περισσότερες περιπτώσεις, απευθύνεται μόνο σε άνεργους.

Ο αποτελεσματικός συντονισμός των πολιτικών και της παροχής μάθησης είναι ένας από τους βασικούς παράγοντες που αποδεδειγμένα συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων των δημόσιων παρεμβάσεων πολιτικής για την εκπαίδευση ενηλίκων¹⁵. Παρά την καίρια σημασία του πολιτικού συντονισμού, η εφαρμογή μπορεί να έχει επιτυχία μόνο με την ενεργό συμμετοχή πολυάριθμων ενδιαφερόμενων μερών και οι εταιρικές σχέσεις έχουν καίρια σημασία για την επιτυχή έκβασή της.

Ως εκ τούτου, η παρούσα πρόταση συνιστά τα κράτη μέλη να ορίσουν έναν φορέα ή έναν μικρό αριθμό φορέων, που θα είναι αρμόδιοι για την εφαρμογή της εγγύησης δεξιοτήτων, θα συντονίζουν το έργο των αρμόδιων δημόσιων υπηρεσιών και θα υποστηρίζουν τις εταιρικές σχέσεις με ένα ευρύ φάσμα παραγόντων. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή στον αποτελεσματικό συντονισμό των πολυάριθμων αρχών, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης, των παρόχων και των φορέων καθοδήγησης και επικύρωσης.

Πρέπει να ενθαρρυνθούν οι εταιρικές σχέσεις στις οποίες θα συμμετέχει ευρύ φάσμα φορέων, οι κοινωνικοί εταίροι, οι πάροχοι εκπαίδευσης και κατάρτισης, οι εργοδότες, οι μεσάζοντες και οι τομεακές οργανώσεις, οι τοπικοί και περιφερειακοί οικονομικοί φορείς, οι υπηρεσίες απασχόλησης, οι κοινωνικές και τοπικές υπηρεσίες, οι βιβλιοθήκες, οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών κ.λπ. Οι τοπικές αρχές μπορούν επίσης να διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο στην ταυτοποίηση των αναγκών σε τοπικό επίπεδο και να διευκολύνουν

¹⁵ «An in-depth analysis of adult learning policies and their effectiveness in Europe» (Εις βάθος ανάλυση της μάθησης ενηλίκων και η αποτελεσματικότητά τους στην Ευρώπη)· Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Κοινωνικής Ένταξης, 2015

την προσέγγιση της ομάδας-στόχου. Όλοι αυτοί οι φορείς παίζουν σημαντικό ρόλο στην υλοποίηση των διαφόρων σταδίων της εγγύησης και διασφαλίζουν ότι προσεγγίζει και καθοδηγεί τους ενδιαφερόμενους καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας.

Παράγραφοι 12-16 - Ευαισθητοποίηση, μέτρα καθοδήγησης και στήριξης

Οι έρευνες δείχνουν ότι πολλοί ενήλικες δεν γνωρίζουν τα οφέλη που προσφέρουν η αναβάθμιση του επιπέδου των δεξιοτήτων τους ή οι ευκαιρίες αναβάθμισης που δεν απαιτούν την επιστροφή τους στο τυπικό σχολικό περιβάλλον. Χρειάζεται να καταστρωθούν στοχοθετημένες στρατηγικές προβολής για να ενθαρρυνθούν οι ενδιαφερόμενοι να έλθουν σε επαφή με τις αρμόδιες υπηρεσίες. Ο σχεδιασμός των εν λόγω μέτρων ευαισθητοποίησης πρέπει να βασίζεται στην κατάλληλη επισκόπηση των πολυάριθμων διαφορετικών υποομάδων του πληθυσμού με χαμηλές δεξιότητες, καθεμιά από τις οποίες μπορεί να χρειάζεται μια ελαφρώς διαφορετική προσέγγιση. Η επικοινωνία με τους εγγεγραμμένους ανέργους, για παράδειγμα, μπορεί να γίνεται ευκολότερα μέσω οργανισμών που συμβάλλουν στην επιστροφή τους στην αγορά εργασίας. Από την άλλη, οι απασχολούμενοι μπορούν να ευαισθητοποιηθούν καλύτερα με την ενεργό συμμετοχή των εργοδοτών ή των συνδικαλιστικών ενώσεων. Μπορεί να απαιτηθεί η λήψη ειδικών μέτρων για την επικοινωνία με τους μετανάστες, εάν δεν γνωρίζουν τη γλώσσα της χώρας υποδοχής κ.λπ. Οι ενήλικες θα πρέπει να ευαισθητοποιηθούν σχετικά με τα οφέλη της αναβάθμισης των δεξιοτήτων, να ενημερωθούν για τα διαθέσιμα μέτρα καθοδήγησης και στήριξης και τις μαθησιακές ευκαιρίες και να τους δοθούν κίνητρα ώστε να επωφεληθούν από αυτά.

Η ευαισθητοποίηση αποτελεί μόνο ένα βήμα ώστε τα άτομα με χαμηλό επίπεδο προσόντων να προσεγγίσουν τις ευκαιρίες αναβάθμισης των δεξιοτήτων τους. Η παροχή καθοδήγησης αποτελεί μια άλλη προϋπόθεση για την παροχή ενημέρωσης και συμβουλών σχετικά με το περιεχόμενο της εγγύησης δεξιοτήτων, σε ποιόν πρέπει να απευθυνθεί ο ενδιαφερόμενος στην αρχή και πώς μπορεί να διατηρήσει την πορεία του καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας. Αυτή η καθοδήγηση και στήριξη θα πρέπει να είναι διαθέσιμη τους εκπαιδευόμενους σε όλα τα στάδια της πορείας αναβάθμισης των δεξιοτήτων τους.

Η σύσταση ζητεί την υποστήριξη της αρχικής και της συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης του προσωπικού στον τομέα της εκπαίδευσης ενηλίκων, αναγνωρίζοντας τον καίριο ρόλο που διαδραματίζουν στην παροχή εκπαίδευσης και κατάρτισης για ενήλικες με χαμηλό επίπεδο προσόντων και στον τομέα της καθοδήγησης και στήριξης.

Πέραν της ευαισθητοποίησης και της καθοδήγησης, τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να εξετάσουν τη δυνατότητα παροχής ειδικής στήριξης με σκοπό την άρση των εμποδίων στη συμμετοχή. Η σύσταση παρέχει παραδείγματα παρόμοιων άμεσων ή έμμεσων μέτρων στήριξης, μεταξύ άλλων το δικαίωμα εκπαιδευτικής άδειας ή τα οικονομικά κίνητρα προς τους εκπαιδευόμενους ή τη στήριξη των εργοδοτών ώστε να ενθαρρύνουν την αναβάθμιση των δεξιοτήτων του προσωπικού τους. Τα οικονομικά κίνητρα και αντικίνητρα διαδραματίζουν επίσης σημαντικό ρόλο κατά τη λήψη της απόφασης επένδυσης στις δεξιότητες, τόσο για τον εκπαιδευόμενο όσο και για τον εργοδότη, και μπορεί να χρειαστεί να επανεξεταστούν.

Παράγραφοι 17-26

Η επιτυχία της σύστασης εξαρτάται επίσης από την αυστηρότητα με την οποία τα βήματα για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή της θα παρακολουθούνται και θα αξιολογούνται τακτικά, προκειμένου να δημιουργηθεί ένας «ενάρετος κύκλος» ελέγχων πολιτικής και βελτιώσεων που θα αντικατοπτρίζονται αυτόματα στην εφαρμογή. Η δημιουργία μιας βάσης τεκμηρίωσης

σχετικά με το τι λειτουργεί, η οποία να μπορεί να χρησιμοποιηθεί από κοινού από τα κράτη μέλη και την Επιτροπή έτσι ώστε να ενημερώνονται συνεχώς και να βελτιώνονται οι πρακτικές, θα αποτελέσει ένα μακροχρόνιο επίτευγμα της παρούσας πρωτοβουλίας. Η υφιστάμενη ηλεκτρονική πλατφόρμα για την εκπαίδευση ενηλίκων στην Ευρώπη (EPALE) είναι διαθέσιμη ώστε να καταστούν οι πληροφορίες που συλλέγονται εύκολα προσιτές σε όλους όσοι εμπλέκονται στην αναβάθμιση των δεξιοτήτων ατόμων με χαμηλές δεξιότητες, σύμφωνα με την παρούσα σύσταση. Δημιουργήθηκε για να διευκολύνει τις ανταλλαγές βέλτιστων πρακτικών και τη συνεργασία μεταξύ των επαγγελματιών που είναι αρμόδιοι για την εκπαίδευση των ενηλίκων, και θα λειτουργεί ως κέντρο απόθεσης διδακτικού υλικού, εργαλείων αξιολόγησης και άλλου υλικού για όσους θα εφαρμόζουν την παρούσα σύσταση.

Οι χώρες καλούνται να εκπονήσουν εντός ενός έτους από την έγκριση της παρούσας σύστασης ένα σχέδιο δράσης για την εφαρμογή της. Το σχέδιο θα πρέπει να εντοπίζει ομάδες-στόχους προτεραιότητας σε εθνικό επίπεδο με βάση τα αποτελέσματα εντοπισμού των ενηλίκων με χαμηλό επίπεδο προσόντων και σύμφωνα με τις εθνικές συνθήκες και τους διαθέσιμους πόρους, λαμβάνοντας υπόψη την πρώτη έρευνα PIAAC ως σημείο αφετηρίας, κατά περίπτωση.

Με βάση τα αποτελέσματα της παρακολούθησης και της αξιολόγησης σε εθνικό επίπεδο (τα οποία θα κοινοποιούνται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου και του ΕΚ 2020), καθώς και τα εθνικά σχέδια δράσης για την εφαρμογή τους, η Επιτροπή θα προβεί έως το τέλος του 2018 σε απολογισμό των μέτρων εφαρμογής που λήφθηκαν. Η Επιτροπή θα υποβάλει στο Συμβούλιο μια συνολική έκθεση για την αξιολόγηση του αντίκτυπου και των αποτελεσμάτων της εγγύησης δεξιοτήτων σε όλη την ΕΕ εντός πέντε ετών από την ημερομηνία έκδοσης της σύστασης.

Τα στοιχεία που συλλέγει η Eurostat με την ετήσια έρευνα εργατικού δυναμικού, την έρευνα για την εκπαίδευση ενηλίκων και την έρευνα για τη συνεχή επαγγελματική κατάρτιση θα στηρίζουν τη διαδικασία αυτή, όπως επίσης θα την στηρίζουν η έρευνα PIAAC του ΟΟΣΑ. Η Επιτροπή θα συνεργαστεί με τα κράτη μέλη για να στηριχτεί η στοχοθέτηση των χρηματοδοτικών πόρων της ΕΕ με σκοπό τη συμμετοχή στην έρευνα PIAAC και στην επικουρική ανάλυση των στοιχείων της.

Πρόταση

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**για τη θέσπιση Εγγύησης Δεξιοτήτων**

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως τα άρθρα 165 και 166,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στη σημερινή κοινωνία, όλοι πρέπει να διαθέτουν ικανοποιητικό επίπεδο ανάγνωσης, γραφής, αριθμητικής και ψηφιακών δεξιοτήτων, προκειμένου να αξιοποιήσουν πλήρως το δυναμικό τους, να διαδραματίσουν ενεργό ρόλο στην κοινωνία και να αναλάβουν τις ευθύνες τους ως μέλη της κοινωνίας και ως πολίτες. Αυτές οι δεξιότητες έχουν επίσης ζωτική σημασία για την πρόσβαση και την πρόοδο στην αγορά εργασίας καθώς και τη συμμετοχή σε περαιτέρω εκπαίδευση και κατάρτιση. Τα προσόντα της ανώτερης βαθμίδας της γενικής ή της επαγγελματικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στο επίπεδο 4 του ευρωπαϊκού πλαισίου επαγγελματικών προσόντων (ΕΠΕΠ 4) θεωρούνται ολοένα και περισσότερο ως το επίπεδο επαγγελματικών προσόντων που παρέχει πρόσβαση στην αγορά εργασίας και στις ευκαιρίες περαιτέρω εκπαίδευσης και κατάρτισης.
- (2) Ολοένα και περισσότερο, οι διαθέσιμες θέσεις εργασίας (τόσο οι νέες όσο και οι παλαιότερες) απαιτούν υψηλότερο επίπεδο και ευρύτερο φάσμα δεξιοτήτων. Στο μέλλον θα υπάρχουν λιγότερες θέσεις εργασίας για στοιχειώδεις δεξιότητες. Ακόμα και οι «στοιχειώδεις» θέσεις εργασίας που παραδοσιακά απαιτούν χαμηλού επιπέδου ή και καθόλου προσόντα γίνονται όλο και πιο απαιτητικές. Ειδικότερα, οι περισσότερες θέσεις εργασίας θα προϋποθέτουν κάποιο επίπεδο ψηφιακών δεξιοτήτων, και ένας ολοένα και αυξανόμενος αριθμός στοιχειωδών θέσεων εργασίας απαιτεί ορισμένες βασικές ή γενικές δεξιότητες (επικοινωνία, επίλυση προβλημάτων, συναισθηματικές δεξιότητες).
- (3) Το 2015 υπήρχαν 64 εκατομμύρια άτομα, ή πάνω από το ένα τέταρτο του πληθυσμού ηλικίας 25 έως 64 ετών στην Ευρωπαϊκή Ένωση, τα οποία είχαν εγκαταλείψει την αρχική εκπαίδευση και κατάρτιση έχοντας ολοκληρώσει, το πολύ, την κατώτερη βαθμίδα της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης¹⁶. Παρά το ότι δεν έχουν μετρηθεί τα επίπεδα των βασικών δεξιοτήτων των ατόμων αυτών, σύμφωνα με την έρευνα του ΟΟΣΑ για τις δεξιότητες των ενηλίκων σε ανάγνωση, γραφή, αριθμητική και τη χρήση των ΤΠΕ σε τεχνολογικά περιβάλλοντα, παρεμφερή μερίδια ενηλίκων ηλικίας 16-65 ετών παρουσίασαν τις χαμηλότερες επιδόσεις επάρκειας σε 17 κράτη μέλη.
- (4) Επιπλέον, τα στοιχεία PISA επισημαίνουν το σημαντικό μερίδιο των 15χρονων με χαμηλές επιδόσεις ανάγνωσης (17,8%), τα μαθηματικά (22,1%) και τις επιστήμες

¹⁶ Έρευνα της Eurostat για το εργατικό δυναμικό 2015

(16,6%), αποτελέσματα που παραμένουν πάνω από το επίπεδο αναφοράς 15% του ΕΚ 2020.

- (5) Αυτά τα εκτενή εμπειρικά στοιχεία δείχνουν ότι ποσοστό 20 με 25 % των ευρωπαίων ενηλίκων δεν διαθέτει τα απαιτούμενα προσόντα για περαιτέρω μάθηση και έχει λιγότερες πιθανότητες να συμμετάσχει σε μαθησιακές εμπειρίες ή να αξιοποιήσει πλήρως την ψηφιακή οικονομία και κοινωνία. Τα άτομα αυτά αντιμετωπίζουν μεγαλύτερο κίνδυνο ανεργίας, αυξημένη συχνότητα εμφάνισης φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, υψηλότερους κινδύνους υγείας, χαμηλότερο προσδόκιμο ζωής και υψηλότερο κίνδυνο χαμηλών σχολικών επιδόσεων για τα παιδιά τους.
- (6) Τα άτομα με σοβαρές αδυναμίες στις βασικές δεξιότητες αντιπροσωπεύουν πολύ μεγάλο ποσοστό μεταξύ των ανέργων, ιδίως των μακροπρόθεσμα ανέργων. Οι αδυναμίες αυτές δυσχεραίνουν ακόμη περισσότερο την επιστροφή τους στην αγορά εργασίας. Το ίδιο ισχύει και για άλλες ευάλωτες ομάδες, για παράδειγμα, τους μεγαλύτερης ηλικίας εργαζομένους, τα οικονομικά ανενεργά άτομα και τους υπηκόους τρίτων χωρών.
- (7) Οι πολιτικές των κρατών μελών για τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, με βάση μέτρα πρόληψης, παρέμβασης και αντιστάθμισης έχουν θετικό αντίκτυπο· το 2015, το μέσο ποσοστό πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου στην ΕΕ (ηλικιακή ομάδα 18-24 ετών) απείχε περίπου μία ποσοστιαία μονάδα από τον πρωταρχικό στόχο του 10 % της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», αλλά με μεγάλες διακυμάνσεις μεταξύ των κρατών μελών. Ακόμη και αν επιτευχθεί ο στόχος αυτός, το υπόλοιπο 10 % των ατόμων θα ενηλικιωθεί αντιμετωπίζοντας σοβαρά προβλήματα πρόσβασης σε βιώσιμες θέσεις εργασίας. Επιπλέον, οι κοόρτες μεγαλύτερης ηλικίας (ηλικίας 25+ ετών) εξακολουθούν να επηρεάζονται από μεγάλα ποσοστά ατόμων που εγκατέλειψαν πρόωρα το σχολείο, ιδίως των υπηκόων τρίτων χωρών και άλλων ατόμων που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών.
- (8) Η συμμετοχή στη διά βίου μάθηση μεταξύ ενηλίκων με χαμηλό επίπεδο προσόντων είναι τέσσερις φορές χαμηλότερη από εκείνη των εργαζομένων που έχουν αποφοιτήσει από την τριτοβάθμια εκπαίδευση. Η πρόσβαση στη διά βίου μάθηση εξακολουθεί να χαρακτηρίζεται από ανισότητες μεταξύ των κοινωνικοοικονομικών ομάδων και ορισμένες ομάδες του ενεργού πληθυσμού διαθέτουν μικρότερη πρόσβαση, ιδίως οι υπήκοοι τρίτων χωρών. Οι παράγοντες που εμποδίζουν τη συμμετοχή στην αναβάθμιση των δεξιοτήτων είναι διαρθρωτικοί και συγκυριακοί. Σε αυτούς περιλαμβάνονται το περιορισμένο φάσμα των παρεχόμενων ευκαιριών, η ακατάλληλη υλοποίηση μέσω χρονοβόρων προγραμμάτων τυπικής εκπαίδευσης, η έλλειψη επικύρωσης των προηγούμενων μαθησιακών εμπειριών, οι ανεπαρκείς παιδαγωγικές προσεγγίσεις, η ανεπαρκής ανάπτυξη της μάθησης στον χώρο εργασίας, η έλλειψη ευαισθητοποίησης σχετικά με τα οφέλη της αναβάθμισης των δεξιοτήτων και τη διαθέσιμη υποστήριξη.
- (9) Για να προωθήσει μια πιο δίκαιη και ισότιμη πρόσβαση σε ευκαιρίες αναβάθμισης των δεξιοτήτων και να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις αυτές, σεβόμενη την ετερογένεια της ομάδας-στόχου, η εγγύηση δεξιοτήτων αναμένεται να παράσχει πρόσβαση σε ευέλικτες διαδρομές για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων, έτσι ώστε ενήλικες με λιγοστά προσόντα να βελτιώσουν τις δεξιότητες ανάγνωσης, γραφής, αριθμητικής και τις ψηφιακές δεξιότητές τους και να συνεχίσουν να μαθαίνουν με τον δικό τους ρυθμό για να αποκτήσουν ένα ευρύτερο φάσμα δεξιοτήτων και ένα επαγγελματικό προσόν στο επίπεδο 4 του ΕΠΕΠ ή ισοδύναμο.

- (10) Η εγγύηση δεξιοτήτων απευθύνεται σε ενήλικες με χαμηλό επίπεδο προσόντων, οι οποίοι ορίζονται ως τα άτομα που εγκατέλειψαν το σύστημα αρχικής εκπαίδευσης και κατάρτισης χωρίς να αποκτήσουν απολυτήριο λυκείου και που δεν είναι επιλέξιμα για στήριξη από τις εγγυήσεις για τη νεολαία¹⁷.
- (11) Λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές συνθήκες και τους διαθέσιμους πόρους τα κράτη μέλη θα πρέπει να εστιάσουν την εφαρμογή της εγγύησης δεξιοτήτων στις ομάδες-στόχους προτεραιότητας (π.χ. άνεργοι, μειονεκτούσες ομάδες, ορισμένες ηλικιακές ομάδες κ.λπ.)
- (12) Η εγγύηση δεξιοτήτων θα πρέπει να εφαρμοστεί σύμφωνα με τις λεπτομέρειες εφαρμογής που θα θεσπίσουν τα κράτη μέλη και με βάση τη δέσμευση και το ενδιαφέρον του ενδιαφερόμενου να συμμετάσχει στη διαδρομή αναβάθμισης των δεξιοτήτων του.
- (13) Η εφαρμογή των δράσεων αυτών θα πρέπει να γίνει σύμφωνα με τους κανόνες του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης.
- (14) Όταν τα μέτρα που ορίζονται στην παρούσα σύσταση συνεπάγονται την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, θα τηρείται η νομοθεσία της ΕΕ για την προστασία των προσωπικών δεδομένων¹⁸, καθώς και τα εθνικά μέτρα εφαρμογής της.
- (15) Ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναγνωρίζει ότι κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην εκπαίδευση και στην πρόσβαση στην επαγγελματική και συνεχή κατάρτιση.
- (16) Οι στόχοι των Ηνωμένων Εθνών για τη βιώσιμη ανάπτυξη 2015 είναι να εξασφαλιστεί ότι όλοι οι νέοι και σημαντικό ποσοστό των ενηλίκων, άνδρες και γυναίκες, θα διαθέτουν γνώσεις ανάγνωσης, γραφής και αριθμητικής έως το 2030.
- (17) Η σύσταση 2006/962/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με τις βασικές ικανότητες της διά βίου μάθησης¹⁹ παρέχει ένα πλαίσιο αναφοράς που στηρίζει τα κράτη μέλη ώστε να εξασφαλίσουν ότι μέχρι το τέλος της αρχικής εκπαίδευσης και κατάρτισης οι νέοι θα έχουν αναπτύξει τις βασικές ικανότητες που θα τους προετοιμάσουν για την ενήλικη ζωή και για την περαιτέρω μάθηση και τον επαγγελματικό βίο· υποστηρίζει επίσης τα κράτη μέλη ώστε να εξασφαλίσουν ότι οι ενήλικες θα μπορούν να αναπτύσσουν και να επικαιροποιούν τις βασικές ικανότητές τους καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους.
- (18) Το ευρωπαϊκό πλαίσιο ψηφιακών ικανοτήτων της ΕΕ για πολίτες παρέχει ένα ευρωπαϊκό κοινό πλαίσιο αναφοράς ως προς την έννοια και τη σημασία των

¹⁷ Σύσταση του Συμβουλίου, της 22ας Απριλίου 2013, για τη θέσπιση εγγυήσεων για τη νεολαία (2013/C 120/01).

¹⁸ Συγκεκριμένα, η οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (ΕΕ L 281 της 23.11.1995, σ. 31) και ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 45/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2000, σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας και σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (ΕΕ L 8 της 12.1.2001, σ. 1). Πρόκειται να αντικατασταθεί από τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) που τίθεται σε εφαρμογή στις 25 Μαΐου 2018.

¹⁹ ΕΕ L 394 της 30.12.2006, σ. 10.

ψηφιακών γνώσεων στη σύγχρονη κοινωνία και ορίζει τις ικανότητες και τα επίπεδα των ικανοτήτων σε πέντε βασικούς τομείς. Μπορεί να αποτελέσει τη βάση για την ανάπτυξη εργαλείων αξιολόγησης, έτσι ώστε να εντοπιστούν οι ελλείψεις δεξιοτήτων και να σχεδιαστεί εξατομικευμένη κατάρτιση για την κάλυψη των εν λόγω ελλείψεων.

- (19) Η σύσταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2008, σχετικά με τη θέσπιση ευρωπαϊκού πλαισίου επαγγελματικών προσόντων για τη διά βίου μάθηση²⁰ (ΕΠΕΠ) δημιούργησε ένα κοινό πλαίσιο αναφοράς οκτώ επιπέδων, εκφρασμένο υπό μορφή μαθησιακών αποτελεσμάτων. Κάθε επίπεδο μπορεί να επιτευχθεί μέσω διαφόρων οδών τυπικής, μη τυπικής και άτυπης μάθησης.
- (20) Το ψήφισμα του Συμβουλίου σχετικά με μια ανανεωμένη ευρωπαϊκή ατζέντα για την εκπαίδευση των ενηλίκων²¹ (2011) καθορίζει τις προτεραιότητες για την ανάπτυξη του τομέα της εκπαίδευσης ενηλίκων. Καθόρισε ως άμεση προτεραιότητα την παροχή δυνατοτήτων δεύτερης ευκαιρίας και, ιδίως, την απόκτηση βασικών δεξιοτήτων όπως π.χ. η ανάγνωση, η γραφή, η αριθμητική αλλά και οι ψηφιακές δεξιότητες. Η κοινή έκθεση του Συμβουλίου και της Επιτροπής για την εφαρμογή του στρατηγικού πλαισίου για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης (ΕΚ 2020)²² καθορίζει ως προτεραιότητες δράσης την παροχή δεξιοτήτων ανάγνωσης, γραφής, αριθμητικής και ψηφιακών γνώσεων, καθώς και την εξασφάλιση μιας δεύτερης ευκαιρίας, έτσι ώστε όσοι δεν διαθέτουν προσόντα στο επίπεδο 4 να μπορέσουν να αποκτήσουν ένα επαγγελματικό προσόν του ΕΠΕΠ. Η κοινή έκθεση περιλαμβάνει επίσης μεσοπρόθεσμα αποτελέσματα για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (ΕΕΚ), ένα από τα οποία είναι η βελτίωση της πρόσβασης στα επαγγελματικά προσόντα για όλους, μέσω πιο ευέλικτων και διαπερατών συστημάτων ΕΕΚ, ιδίως με την παροχή αποτελεσματικών και ολοκληρωμένων υπηρεσιών προσανατολισμού και τη δυνατότητα επικύρωσης της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης.
- (21) Η σύσταση του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 2011, σχετικά με πολιτικές για τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου²³ αποτελεί ένα πλαίσιο διαμόρφωσης ολοκληρωμένων στρατηγικών που περιλαμβάνουν μέτρα πρόληψης, μέτρα παρέμβασης και μέτρα αντιστάθμισης. Τα μέτρα αντιστάθμισης δίνουν δυνατότητες επιστροφής στην εκπαίδευση και την κατάρτιση και απόκτησης προσόντων που χάθηκαν, όπως η παροχή μιας δεύτερης εκπαιδευτικής ευκαιρίας ή μη τυπικής μάθησης σε συνδυασμό με την επικύρωση της προηγούμενης μάθησης.
- (22) Στη σύσταση του 2012 για την επικύρωση της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης²⁴ το Συμβούλιο κάλεσε τα κράτη μέλη να διαμορφώσουν έως το 2018 ένα εθνικό πλαίσιο για την επικύρωση (ταυτοποίηση, τεκμηρίωση, αξιολόγηση και πιστοποίηση) της μη τυπικής και άτυπης μάθησης. Αυτό περιλαμβάνει δυνατότητες προς τους ανέργους ή όσους αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο της ανεργίας να διενεργούν έναν «έλεγχο δεξιοτήτων» για να προσδιορίζουν τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις ικανότητές τους.

²⁰ ΕΕ C 111 της 6.5.2008, σ. 1.

²¹ ΕΕ C 372 της 20.12.2011, σ. 1.

²² Η έκθεση ΕΚ 2020 καθόρισε τις δράσεις για την ευρωπαϊκή συνεργασία σε όλους τους τομείς της εκπαίδευσης και της κατάρτισης έως το 2020. ΕΕ C 417 της 15.12.2015. [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52015XG1215\(02\)&from=EN](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52015XG1215(02)&from=EN)

²³ ΕΕ C 191 της 1.7.2011, σ. 1.

²⁴ ΕΕ C 398 της 22.12.2012, σ. 1.

- (23) Η σύσταση του Συμβουλίου, της 22ας Απριλίου 2013, για τη θέσπιση εγγυήσεων για τη νεολαία²⁵ συνιστά οι νέοι κάτω των 25 ετών να λαμβάνουν καλής ποιότητας προσφορά απασχόλησης, συνεχή εκπαίδευση, μαθητεία ή άσκηση εντός τεσσάρων μηνών από τη στιγμή που καθίστανται άνεργοι ή εξέρχονται από την τυπική εκπαίδευση. Καλεί τα κράτη μέλη να προσφέρουν σε άτομα που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο και σε νέους χαμηλής ειδίκευσης προοπτικές επιστροφής στην εκπαίδευση και την κατάρτιση ή εκπαιδευτικά προγράμματα δεύτερης ευκαιρίας τα οποία παρέχουν μαθησιακά περιβάλλοντα που ανταποκρίνονται στις ειδικές τους ανάγκες και τους δίνουν τη δυνατότητα να αποκτήσουν τα τυπικά προσόντα που δεν μπόρεσαν να αποκτήσουν.
- (24) Η σύσταση του Συμβουλίου, της 15ης Φεβρουαρίου 2016, για την ένταξη των μακροχρόνια ανέργων στην αγορά εργασίας²⁶ συνιστά να προσφέρονται στους μακροχρόνια ανέργους εξατομικευμένες αναλυτικές αξιολογήσεις και καθοδήγηση, καθώς και συμφωνία ένταξης στην εργασία, η οποία περιλαμβάνει εξατομικευμένη προσφορά υπηρεσιών και τον καθορισμό ενός ενιαίου σημείου επαφής, το αργότερο μόλις συμπληρώσουν 18 μήνες ανεργίας.
- (25) Η σύσταση 2008/867/EK της Επιτροπής, της 3ης Οκτωβρίου 2008, σχετικά με την ενεργητική ένταξη των ατόμων που είναι αποκλεισμένα από την αγορά εργασίας²⁷ κάλεσε τα κράτη μέλη να επεκτείνουν και να βελτιώσουν την επένδυση στο ανθρώπινο δυναμικό μέσω της εφαρμογής πολιτικών εκπαίδευσης και κατάρτισης χωρίς αποκλεισμούς, συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής αποτελεσματικών στρατηγικών διά βίου μάθησης και της προσαρμογής των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης στις νέες απαιτήσεις ικανοτήτων και στην ανάγκη για ψηφιακές δεξιότητες.
- (26) Το Συμβούλιο, στα συμπεράσματά του της 5ης και 6ης Ιουνίου 2014 για την ένταξη των υπηκόων τρίτων χωρών που διαμένουν νομίμως στην ΕΕ, επιβεβαίωσε εκ νέου τις κοινές βασικές αρχές για την πολιτική ένταξης των μεταναστών στην ΕΕ, που εγκρίθηκαν το 2004, αναφέροντας μεταξύ άλλων ότι «οι προσπάθειες στον τομέα της εκπαίδευσης είναι ζωτικής σημασίας για την προετοιμασία των μεταναστών, και ιδίως των παιδιών των μεταναστών, ώστε η συμμετοχή τους στην κοινωνία να είναι πιο επιτυχής και πιο ενεργή».
- (27) Παρά τις προσπάθειες αυτές, η πρόσβαση και η συμμετοχή των ενηλίκων με χαμηλό επίπεδο προσόντων σε ευκαιρίες εκπαίδευσης και κατάρτισης εξακολουθεί να αποτελεί πρόκληση. Οι ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας αποσκοπούν στην εξεύρεση εργασίας από τους ανέργους το ταχύτερο δυνατόν, αλλά δεν παρέχουν πάντοτε ευέλικτες εξατομικευμένες ευκαιρίες για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων τους. Λίγες δημόσιες πολιτικές ασχολούνται με την ανάγκη αναβάθμισης των δεξιοτήτων για άτομα που ήδη εργάζονται, με αποτέλεσμα να κινδυνεύουν να απαξιωθούν οι δεξιότητές τους και να χάσουν τη θέση εργασίας τους. Από την άλλη, τα άτομα που είναι περισσότερο απομακρυσμένα από την αγορά εργασίας έχουν τις μεγαλύτερες ανάγκες αναβάθμισης των δεξιοτήτων, αλλά είναι πιο δυσπρόσιτα.
- (28) Η βάση γνώσεων που χρειάζονται οι αρμόδιοι χάραξης πολιτικής και οι επαγγελματίες διευρύνεται, αλλά δεν είναι πλήρης. Η εμπειρογνομοσύνη των οργανισμών της Ένωσης, ιδίως της Eurostat, του Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης,

²⁵ EE C 120 της 26.4.2013, σ. 1.

²⁶ EE C 67 της 20.2.2016, σ. 1.

²⁷ EE L 307 της 18.11.2008, σ. 11.

Οπτικοακουστικών Θεμάτων και Πολιτισμού (EACEA) και του Ευρωπαϊκού Κέντρου για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης (Cedefop) για την πραγματοποίηση κατάλληλης έρευνας και ανάλυσης θα πρέπει να ενισχυθεί περαιτέρω.

- (29) Οι εργοδοτικές οργανώσεις, οι εργοδότες, οι συνδικαλιστικές οργανώσεις, τα βιομηχανικά, εμπορικά και βιοτεχνικά επιμελητήρια, οι εθνικοί φορείς που συμμετέχουν στον σχεδιασμό, την οργάνωση ή την προώθηση της εκπαίδευσης και της κατάρτισης και στις πολιτικές ένταξης των μεταναστών, οι υπηρεσίες απασχόλησης, οι πάροχοι εκπαίδευσης και κατάρτισης, οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, οι τοπικές αρχές και οι κοινωνικές υπηρεσίες είναι στο επίκεντρο της συντονισμένης προσπάθειας για την προσέγγιση, τη συμμετοχή, την καθοδήγηση και την υποστήριξη των ατόμων με χαμηλές δεξιότητες σε εξατομικευμένες διαδρομές αναβάθμισης των δεξιοτήτων τους.
- (30) Η ποικιλομορφία της ομάδας-στόχου και ο κατακερματισμός και η πολυπλοκότητα των πολιτικών παρεμβάσεων στον τομέα αυτό συχνά συνεπάγονται την έλλειψη συστηματικής προσέγγισης στην αναβάθμιση των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού καθώς και την έλλειψη ευαισθητοποίησης ως προς τα κοινωνικοοικονομικά οφέλη που προσφέρει. Κατά συνέπεια, χρειάζεται μια συνεκτική παρέμβαση πολιτικής που θα βασίζεται στον αποτελεσματικό συντονισμό και τις εταιρικές σχέσεις μεταξύ τομέων πολιτικής.

ΣΥΝΙΣΤΑ ΣΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ:

Σύμφωνα με τις εθνικές συνθήκες και σε στενή συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους και τους φορείς παροχής εκπαίδευσης και κατάρτισης,

1. να θεσπίσουν μια εγγύηση δεξιοτήτων που θα παράσχει στους ενήλικες με χαμηλά προσόντα, δηλαδή σε όσους εγκατέλειψαν την αρχική εκπαίδευση ή κατάρτιση χωρίς να έχουν ολοκληρώσει την ανώτερη βαθμίδα της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή ισοδύναμο επίπεδο (ΕΠΕΠ 4) και δεν είναι επιλέξιμοι για στήριξη στο πλαίσιο των εγγυήσεων για τη νεολαία, πρόσβαση σε διαδρομές αναβάθμισης των δεξιοτήτων τους που θα τους επιτρέψουν, ανάλογα με τις ατομικές τους ανάγκες,·
  - α) να αποκτήσουν ένα ελάχιστο επίπεδο ανάγνωσης, γραφής, αριθμητικής και ψηφιακών δεξιοτήτων· και/ή
  - β) να προχωρήσουν στην απόκτηση ενός επαγγελματικού προσόντος στο επίπεδο 4 του ΕΠΕΠ ή σε ισοδύναμο επίπεδο, με βάση τη σύσταση 2006/962/ΕΚ σχετικά με τις κύριες ικανότητες για τη διά βίου μάθηση.
2. Να βασίσουν τον σχεδιασμό της εγγύησης δεξιοτήτων σε τρία στάδια: την αξιολόγηση των δεξιοτήτων, την παροχή εξατομικευμένης, ευέλικτης και ποιοτικής προσφοράς μάθησης και επικύρωση και αναγνώριση των δεξιοτήτων που αποκτώνται μέσω της διαδρομής αναβάθμισης των δεξιοτήτων.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

3. Να δώσουν στους ενήλικες με χαμηλό επίπεδο προσόντων την ευκαιρία να υποβληθούν σε αξιολόγηση, π.χ. σε έλεγχο δεξιοτήτων, έτσι ώστε να εντοπιστούν οι δεξιότητες που ήδη διαθέτουν και οι δεξιότητες που πρέπει να αναβαθμίσουν·
4. Να εφαρμόσουν σε ενήλικες με χαμηλό επίπεδο προσόντων τις ρυθμίσεις επικύρωσης σύμφωνα με τη σύσταση του Συμβουλίου για την επικύρωση της μη

τυπικής και της άτυπης μάθησης, έτσι ώστε να εντοπίζονται, να τεκμηριώνονται, να αξιολογούνται και να πιστοποιούνται οι υφιστάμενες δεξιότητες.

ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΜΕΝΗ ΚΑΙ ΕΥΕΛΙΚΤΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΜΑΘΗΣΗΣ

5. Να παράσχουν μια εξατομικευμένη προσφορά εκπαίδευσης και κατάρτισης σύμφωνα με την παράγραφο 1, με βάση τα πορίσματα από τις διαδικασίες αξιολόγησης και επικύρωσης των δεξιοτήτων. Στην περίπτωση των μεταναστών από τρίτες χώρες, να συμπεριλάβουν, κατά περίπτωση, ευκαιρίες γλωσσικής κατάρτισης και προετοιμασίας για την εκπαίδευση.
6. Να παράσχουν εκπαίδευση και κατάρτιση σε κατάλληλο μαθησιακό περιβάλλον, κατάλληλα σχολεία ή κέντρα εκπαίδευσης ή στον χώρο εργασίας, στα οποία κατάλληλα καταρτισμένοι εκπαιδευτές θα εφαρμόζουν μεθόδους διδασκαλίας για ενήλικες και θα αξιοποιούν το δυναμικό της ψηφιακής μάθησης.
7. Να διαρθρώσουν την εκπαίδευση και την κατάρτιση σε ενότητες μαθησιακών αποτελεσμάτων που μπορούν να τεκμηριωθούν, να αξιολογηθούν και να πιστοποιηθούν ατομικά, για να καταγράφουν την πρόοδο των μαθητών σε διάφορα στάδια.
8. Να προσαρμόσουν, στο μέτρο του δυνατού, το περιεχόμενο της μαθησιακής προσφοράς για την απόκτηση ενός επαγγελματικού προσόντος, σύμφωνα με την παράγραφο 1 στοιχείο β) ανωτέρω, στις τοπικές και περιφερειακές ανάγκες της αγοράς εργασίας και να δράσουν σε στενή συνεργασία με τους τοπικούς φορείς, ιδίως τους κοινωνικούς εταίρους και τους τοπικούς και περιφερειακούς οικονομικούς παράγοντες.

ΕΠΙΚΥΡΩΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ

9. Να αξιοποιήσουν τις υφιστάμενες ρυθμίσεις επικύρωσης για να αξιολογούν και να πιστοποιούν τις δεξιότητες που αποκτώνται μέσω της εγγύησης δεξιοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της μάθησης στον χώρο εργασίας, και να εξασφαλίζουν την αναγνώρισή τους με σκοπό την απόκτηση επαγγελματικού προσόντος, σύμφωνα με το εθνικό πλαίσιο και τα εθνικά συστήματα επαγγελματικών προσόντων.
10. Σύμφωνα με τις εθνικές συνθήκες, να βασίσουν την παροχή της εγγύησης δεξιοτήτων στις αρχές που περιγράφονται παρακάτω:

Συνεργασία και εταιρικές σχέσεις

11. Να ορίσουν ένα μόνο φορέα ή έναν περιορισμένο αριθμό φορέων με την εντολή να είναι αρμόδιος για την εφαρμογή της παρούσας σύστασης και συγκεκριμένα:
  - τον συντονισμό του έργου των σχετικών δημόσιων φορέων, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης, των παρόχων εκπαίδευσης και κατάρτισης, των φορέων καθοδήγησης και επικύρωσης, ούτως ώστε η εγγύηση δεξιοτήτων να καταστεί αναπόσπαστο μέρος της ενεργητικής πολιτικής για την αγορά εργασίας, των μέτρων κατά της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου ή την ένταξη των μεταναστών από τρίτες χώρες·
  - τη στήριξη της δημιουργίας εταιρικών σχέσεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα με τη συμμετοχή, π.χ. των κοινωνικών εταίρων, των παρόχων εκπαίδευσης και κατάρτισης, των εργοδοτών, των μεσαζόντων και των τομεακών οργανώσεων, των

τοπικών και περιφερειακών οικονομικών φορέων, των υπηρεσιών απασχόλησης, των κοινωνικών και δημοτικών υπηρεσιών, των βιβλιοθηκών, των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών για την εφαρμογή της σύστασης.

Ευαισθητοποίηση, μέτρα καθοδήγησης και στήριξης

12. Λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές συνθήκες και τους διαθέσιμους πόρους, να εντοπίσουν τις ομάδες-στόχους προτεραιότητας για την υλοποίηση της εγγύησης δεξιοτήτων σε εθνικό επίπεδο. Κατά τη δράση αυτή να λάβουν υπόψη το φύλο, την ποικιλομορφία και τις διάφορες υποομάδες του στοχευόμενου πληθυσμού.
13. Να εφαρμόσουν μέτρα προσέγγισης που θα περιλαμβάνουν την ενίσχυση της ευαισθητοποίησης σχετικά με τα οφέλη της αναβάθμισης των δεξιοτήτων, τη διάθεση πληροφοριών σχετικά με τα υπάρχοντα μέτρα καθοδήγησης και στήριξης, τις ευκαιρίες αναβάθμισης των δεξιοτήτων και τους αρμόδιους φορείς, καθώς και την παροχή κινήτρων σε όσους έχουν τα λιγότερα κίνητρα για να επωφεληθούν από αυτά.
14. Να παράσχουν υπηρεσίες καθοδήγησης για τη στήριξη της εξέλιξης των εκπαιδευομένων σε όλα τα στάδια της διαδικασίας αναβάθμισης των δεξιοτήτων.
15. Να στηρίζουν την αρχική και τη συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη του προσωπικού που συμμετέχει στην υλοποίηση της εγγύησης δεξιοτήτων, ιδίως των διδασκόντων.
16. Να μελετήσουν τη δυνατότητα σχεδιασμού και εφαρμογής μέτρων στήριξης που αντιμετωπίζουν με ισότιμο τρόπο τα εμπόδια στη συμμετοχή τους στη βελτίωση των δεξιοτήτων. Τα μέτρα αυτά μπορούν να συνίστανται είτε στην άμεση στήριξη των εκπαιδευομένων (π.χ. εκπαιδευτική άδεια, οικονομικά κίνητρα ή φορολογικές απαλλαγές) είτε στην έμμεση στήριξη των εργοδοτών με σκοπό την αναβάθμιση των υπαλλήλων τους.

Παρακολούθηση και αξιολόγηση

17. Να εκπονήσουν εντός ενός έτους από την έγκριση της παρούσας σύστασης ένα σχέδιο δράσης για την εφαρμογή της. Να συμπεριλάβουν στο σχέδιο πληροφορίες σχετικά με τους μηχανισμούς συντονισμού, τις ομάδες-στόχους προτεραιότητας, τους διαθέσιμους χρηματοδοτικούς πόρους, συμπεριλαμβανομένου, κατά περίπτωση, του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου.
18. Να παρακολουθούν και να αξιολογούν σε εθνικό επίπεδο όλα τα μέτρα βάσει της εγγύησης δεξιοτήτων και τον αντίκτυπό τους στην πρόοδο της ομάδας-στόχου όσον αφορά την ανάγνωση, τη γραφή, την αριθμητική και τις ψηφιακές δεξιότητες και την επίτευξη της απόκτησης προσόντων επιπέδου 4 του ΕΠΕΠ.
19. Να κάνουν χρήση των αποτελεσμάτων της παρακολούθησης και της αξιολόγησης, έτσι ώστε να προσαρμόζεται, ανάλογα με την περίπτωση, ο σχεδιασμός και η υλοποίηση της εγγύησης δεξιοτήτων σε εθνικό επίπεδο και να αναπτυχθούν περαιτέρω οι πολιτικές και οι μεταρρυθμίσεις βάσει πραγματικών στοιχείων.

ΣΥΝΙΣΤΑ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

20. Με την υποστήριξη της συμβουλευτικής επιτροπής για την επαγγελματική κατάρτιση, να παρακολουθεί την εφαρμογή της παρούσας σύστασης, σε συνδυασμό με τους οικείους ευρωπαϊκούς συντονιστικούς φορείς και διαδικασίες για τις πολιτικές απασχόλησης, εκπαίδευσης και κατάρτισης.
21. Να προωθήσει τη χρήση πλαισίων ικανοτήτων για την ανάγνωση, τη γραφή, την αριθμητική και τις ψηφιακές δεξιότητες και εργαλείων αξιολόγησης.

22. Να διευκολύνει την αμοιβαία μάθηση μεταξύ των κρατών μελών και να διαθέσει τις πληροφορίες για τους βασικούς πόρους και πληροφορίες μέσω της EPALE (Ηλεκτρονική Πλατφόρμα για την εκπαίδευση ενηλίκων στην Ευρώπη).
23. Να στηρίζει και να διενεργήσει, σε συνεργασία με τους οργανισμούς της Ένωσης και διεθνείς οργανισμούς, συγκεκριμένα τον ΟΟΣΑ, έρευνα και ανάλυση σχετικά με τις δεξιότητες των ενηλίκων και τις αξιολογήσεις δεξιοτήτων (π.χ. PIAAC).
24. Με την επιφύλαξη των διαπραγματεύσεων για το επόμενο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο και σύμφωνα με τις προτεραιότητες για την περίοδο 2014-2020, να υποστηρίξει τη χρήση των σημερινών και των μελλοντικών ευρωπαϊκών προγραμμάτων χρηματοδότησης στον τομέα της ανάπτυξης δεξιοτήτων, ιδίως των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων και του προγράμματος Erasmus+, για την εφαρμογή της παρούσας σύστασης σύμφωνα με τη νομική τους βάση.
25. Να προβεί σε απολογισμό των μέτρων εφαρμογής που υλοποίησαν τα κράτη μέλη έως τις 31 Δεκεμβρίου 2018, με βάση τα σχέδια δράσης για την εφαρμογή που αναφέρονται στην παράγραφο 17 παραπάνω.
26. Να εξετάσει και να αξιολογήσει, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη και κατόπιν διαβούλευσης με τα ενδιαφερόμενα μέρη, τη δράση που αναλήφθηκε σε συνέχεια της παρούσας σύστασης και, εντός πέντε ετών από την ημερομηνία έκδοσής της, να υποβάλει έκθεση στο Συμβούλιο σχετικά με την πρόοδο που σημειώθηκε για την αύξηση των επιπέδων της γραφής, ανάγνωσης, αριθμητικής και των ψηφιακών δεξιοτήτων μεταξύ των ενηλίκων με χαμηλά προσόντα καθώς και σχετικά με την πείρα που αποκτήθηκε και τις επιπτώσεις για το μέλλον.

Βρυξέλλες,

*Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος*